

A FONTOSABB TERMÉKPÁLYÁK PIACI FOLYAMATAI

2020

A FONTOSABB TERMÉKPÁLYÁK PIACI FOLYAMATAI 2020

Szerkesztette: Stummer Ildikó

Szerzők: Ecsediné Wanek Zsuzsanna
Egri Edit
Isépy Anett
Mándi-Nagy Dániel
Pásztor Zsuzsanna
Stummer Ildikó
Tubáné Elek Réka
Vadkerti-Tóth Nikolett

Opponensek: Áldorfai György
Ehretné Berczi Ildikó

Felelős kiadó: Goda Pál

Kiadó: AKI Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

ISSN 2786-135X (Online)

DOI: <https://doi.org/10.7896/ai2102>

© AKI Agrárközgazdasági Intézet – minden jog fenntartva

Jelen mű a **Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább!** 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján felhasználható.

A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló	6
Háttér	6
Módszer	6
Eredmények	6
Summary	9
Introduction	9
Methodology	9
Results	9
Gabona	12
Világ- és európai piaci tendenciák	12
Búza	12
Kukorica	13
Magyarországi piaci tendenciák	14
Kínálat	14
Bel- és külpiaci értékesítés	14
A piaci árak tendenciája	15
Olajnövény	18
Világ- és európai piaci tendenciák	18
Szójabab	18
Napraforgómag	19
Repcemag	19
Magyarországi piaci tendenciák	19
Kínálat	19
Bel- és külpiaci értékesítés	20
A piaci árak tendenciája	20
Cukor	23
Világ- és európai piaci tendenciák	23
Magyarországi piaci tendenciák	24
Kínálat	24
Bel- és külpiaci értékesítés	24
A piaci árak tendenciája	24
Sertéshús	27
Világ- és európai piaci tendenciák	27
Magyarországi piaci tendenciák	27
Kínálat	27
Bel- és külpiaci értékesítés	28
A piaci árak tendenciája	28
Baromfihús és tojás	30
Világ- és európai piaci tendenciák	30
Csirkehús	30
Pulykahús	30
Tojás	30
Magyarországi piaci tendenciák	31
Kínálat	31
Bel- és külpiaci értékesítés	31
A piaci árak tendenciája	31
Marhahús	34
Világ- és európai piaci tendenciák	34
Magyarországi piaci tendenciák	35
Kínálat	35
Bel- és külpiaci értékesítés	35
A piaci árak tendenciája	35

Juhhús	37
Világ- és európai piaci tendenciák	37
Magyarországi piaci tendenciák	37
Bel- és külpiaci értékesítés	37
A piaci árak tendenciája	38
Tej és tejtermékek	39
Világ- és európai piaci tendenciák	39
Magyarországi piaci tendenciák	40
Kínálat	40
Bel- és külpiaci értékesítés	40
A piaci árak tendenciája	41
Zöldségfélék	43
Európai piaci tendenciák	43
Magyarországi piaci tendenciák	43
Kínálat	43
Bel- és külpiaci értékesítés	44
A piaci árak tendenciája	45
Gyümölcsfélék	46
Világ- és európai piaci tendenciák	46
Magyarországi piaci tendenciák	46
Kínálat	46
Bel- és külpiaci értékesítés	47
A piaci árak tendenciája	48
Bor	49
Világ- és európai piaci tendenciák	49
Magyarországi piaci tendenciák	49
Kínálat	49
Bel- és külpiaci értékesítés	49
A piaci árak tendenciája	50
Mellékletek	51
Rövidítések jegyzéke	57
Hivatkozások jegyzéke	58

ÖSSZEFOGLALÓ

Háttér

A kiadvány a fontosabb hazai termékpályák 2020. évi piaci folyamatait mutatja be elsősorban az ártrendeken keresztül, de – a 2020. évi előzetes mennyiségi információk alapján – a keresleti és a kínálati oldalon bekövetkező alapvető változásokra is kitér. Emellett rövid kitekintést nyújt a következő évben várható tendenciákról is.

Módszer

Az összeállítás az AKI Piaci Árinformációs Rendszerének (PÁIR) adataira, valamint a különböző nemzetközi forrásokból származó árinformációkra, továbbá a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) termelési, iparstatisztikai és külkereskedelmi kimutatásaira támaszkodik. A világ- és európai keresleti és kínálati tendenciák jövőbeni alakulásának bemutatásához elsősorban a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD), az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), az Amerikai Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma (USDA) és az Európai Bizottság (EC) publikációit használtuk fel. A piaci folyamatok vizsgálata az anyagban egységes szerkezetben történik:

- Világ- és európai piaci tendenciák.
- Magyarországi piaci tendenciák:
 - kínálat alakulása, belföldi termelés, import és készletek;
 - kereslet alakulása, belföldi értékesítés, export.
- A piaci árak tendenciája: világszerte, uniós és magyarországi ártendenciák.

Eredmények

A gabonafélék (rizs nélkül) globális termelése a várakozások szerint 0,2 százalékkal, a felhasználása 1,6 százalékkal emelkedik a 2020/2021. gazdasági évben az előző szezonzhoz képest. Magyarországon a 2019. évinél 7 százalékkal kevesebb, 5 millió tonna búzát takarítottak be 2020 nyarán, a betakarított terület 8 százalékkal 933 ezer hektárra zsugorodott, ugyanakkor a hektáronkénti hozam 1,5 százalékkal 5,4 tonna/hektárra nőtt. Kukoricából a terület 5 százalékos csökkenése ellenére (973 ezer hektár) és a hozam 7 százalékos növekedése (8,62 tonna/hektár) mellett 8,38 millió tonnát (+1 százalék) takarítottak be 2020-ban. Az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára a 2019. évit csaknem 7 százalékkal haladta meg 2020-ban, 55,8 ezer forint/tonna volt. A takarmánybúza termelői ára 11 százalékkal 53,1 ezer forint/tonnára, a takarmánykukoricáé 17 százalékkal 50,3 ezer forint/tonnára emelkedett.

A hét legfőbb olajmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgó, repce, pálma, kopro) globális termését az egy évvel korábbinál csaknem 2 százalékkal többre, 563,5 millió tonnára becsülték a 2020/2021. gazdasági évre. Magyarországon az előző évinél 7,3 százalékkal nagyobb területről, 605 ezer hektárról 2,8 tonna/hektár (–9,2 százalék) termésátlag mellett csaknem 1,7 millió tonna (–2,3 százalék) napraforgómag betakarítására került sor 2020-ban. Repcemagot 307 ezer hektárról (+2,0 százalék) 2,8 tonna/hektár (–7,6 százalék) átlaghozammal takarítottak be, a termés 859 ezer tonna (–5,8 százalék) volt. Az ipari napraforgómag (magas olajsavas napraforgómaggal együtt) termelői ára 24,6 százalékkal 121,1 ezer forint/tonnára, a repcemagé 11,4 százalékkal 128,4 ezer forint/tonnára emelkedett egy év alatt.

A meghatározó piacelemző műhelyek a globális cukortermelés kismértékű emelkedésére vagy stagnálására számítanak 2020/2021. gazdasági évben: ABARES 182 millió tonna, ISO 169 millió tonna, F.O. Licht 180 millió tonna. Az Európai Unió (EU+UK) cukortermelése elsősorban a vetésterület zsugorodása miatt 12 százalékkal 15,4 millió tonnára csökkent a 2020/2021. gazdasági évben. Magyarországon 760 ezer tonna cukorrépat szedtek fel 2020-ban, ami 8 százalékkal kevesebb a 2019-ben betakarított mennyiségnél.

A sertéshús globális termelése 97,8 millió tonna volt 2020-ban, 4 százalékkal múltal alul a 2019. évit. A globális sertéshúsexport 16 százalékkal, az import 23 százalékkal nőtt. A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan 2020-ban is követték az uniós árak tendenciáját, elsősorban a németországi árak változása hatott a hazai piacra. A vágósertés termelői ára 541 forint/kilogramm hasított meleg súly volt 2020-ban, 2 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

A csirkehús globális termelése 1,5 százalékkal 100,8 millió tonnára emelkedett 2020-ban az előző évihez képest. A világ csirkehúsexportja 1 százalékkal 12 millió tonnára nőtt. Magyarországon a vágócsirke elősúlyos termelői ára 2,1 százalékkal 254 forint/kilogrammmra csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest. Az Európai Unió tojástermelése 6,3 millió tonnát tett ki 2020-ban, nem változott számottevően az egy évvel korábbihoz képest. Magyarországon az étkezési tojás (M+L) csomagolóhelyi értékesítési ára 8,5 százalékkal volt magasabb 2020-ban az egy évvel korábbinál.

A marhahús globális termelése 60,4 millió tonna volt 2020-ban, 2 százalékkal csökkent az előző évihez képest. A világ marha- és borjúhúsexportja 4 százalékkal mérséklődött, míg marhahúsimportja 3,6 százalékkal emelkedett. Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,54 euró/kg hasított hideg súly volt 2020-ban, 1,7 százalékkal csökkent az előző évi átlagárhoz képest, Magyarországon a vágómarha termelői ára csaknem 1 százalékkal mérséklődött.

A juhhús globális termelése 16 millió tonna volt 2020-ban, nem változott számottevően az előző évihez képest. Az unió juh- és kecskehústermelése 3 százalékkal 570 ezer tonnára mérséklődött, míg a könnyű bárány ára euróban kifejezve 5,6 százalékkal emelkedett. Magyarország 11 százalékkal kevesebb bárányt exportált, a vágóbárány termelői ára 14 százalékkal haladta meg 2020-ban az egy évvel korábbit.

A tejtermékek világkereskedelmét meghatározó országok tejtermelése 2 százalékkal bővült 2020-ban az előző évihez képest. A nyerstej ára nemzeti valutában kifejezve Magyarországon 5 százalékkal, Új-Zélandon 2 százalékkal emelkedett, míg az EU-ban és az USA-ban egyaránt 2 százalékkal csökkent. Magyarországon a vizsgálatba vont tejtermékek feldolgozói értékesítési ára 2020-ban átlagosan 6 százalékkal volt magasabb a 2019. évinél.

Magyarország zöldségtermése az előző évihez hasonlóan 1,5 millió tonna körül alakult 2020-ban is. Magyarország zöldség-külkereskedelmi egyenlege (friss, fagyasztott, dinnyével együtt) a behozatal növekedése és a kivitel csökkenése miatt negatív volt és romlott 2020-ban az előző évihez képest. A zöldségfélék termelői árindexe 2020-ban 9,9 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagybani Piacon az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A 2019. évi gyenge termés után 2020-ban a kedvezőtlen időjárás miatt további 20 százalékkal 585 ezer tonnára csökkent a gyümölcsstermés. Magyarország gyümölcs-külkereskedelmi egyenlege (friss, fagyasztott, déligyümölccsel együtt) negatív maradt

és romlott 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva mivel az importvolumen 9 százalékkal nőtt, míg az exportvolumen 10 százalékkal csökkent. A kínálat csökkenése miatt a gyümölcsfélék termelői árindexe 2020-ban 72,5 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagybani Piacon az előző évihez képest.

A világ bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 258 millió hektoliter volt 2020-ban, 1 százalékkal nőtt a 2019. évihez képest, az unióban 159 millió hektoliter bort (+5 százalék) állítottak elő. Magyarországon 58,3 ezer hektár ültetvényről 419 ezer tonna borszőlőt szüreteltek, ebből 2,9 millió hektoliter seprős újbort fejtettek 2020-ban (+21 százalék). A belföldön értékesített földrajzi jelzés nélküli és oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok feldolgozói értékesítési ára 10 százalékkal volt magasabb 2020-ban, mint egy évvel korábban, az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott borok átlagára 27 százalékkal emelkedett.

SUMMARY

Introduction

This publication discusses the market developments of the most important agricultural commodities in 2020, mainly by presenting price trends. Based on preliminary quantitative information from 2020, it describes the fundamental changes of supply and demand. In addition, it gives short forecasts on next year's prospective trends.

Methodology

The analysis is based on the price information and data of the Market Price Information System managed by the Institute of Agricultural Economics, from various Hungarian and international sources, and from the production, industrial statistics and external trade reports of the Hungarian Statistical Office (KSH). The publications of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), of the Food and Agricultural Organization of the United Nations (FAO), of the United States Department of Agriculture (USDA) and of the European Commission (EC) were utilised to present the prospective supply and demand trends in Europe and worldwide. The demonstration of the market processes was carried out according to the following structure:

- Global and European market trends.
- Market trends in Hungary:
 - supply, domestic production, imports and stocks;
 - demand, domestic sales, exports.
- Market price trends: worldwide, in the European Union (EU) and in Hungary.

Results

According to preliminary data, world cereals production (excluding rice) increased by 0.2 per cent, and the level of utilisation by 1.6 per cent in the 2020/2021 marketing year compared to the previous season. Owing to the 8 per cent decline in the harvested area (933 thousand hectares) and the 1.5 per cent gain in average yields (5.4 tonnes per hectare), 5 million tonnes of wheat were harvested in Hungary in 2020, 7 per cent less than last year. Maize production in 2020 grew to 8.38 million tonnes (+1 per cent), owing to the higher average yield (by 7 per cent to 8.62 tonnes per hectare), despite of a 5 per cent decrease in the area (to 973 thousand hectares). The producer price of milling wheat increased by 7 per cent to HUF 55.8 thousand per tonne, for feed wheat it went up by 11 per cent to HUF 53.1 thousand per tonne, for feed maize it increased by 17 per cent to HUF 50.3 thousand per tonne in 2020.

World production of the seven most important oilseeds (soybean, cottonseed, groundnut, sunflower seed, rapeseed/canola, palm kernel and copra) was estimated to be 563.5 million tonnes in 2020/2021, 2 per cent higher than the previous marketing year's level. In Hungary, the harvested area of sunflower seed was 605 thousand hectares in 2020, 7.3 per cent above last year's area. The low average yield of 2.8 tonnes per hectare (-9.2 per cent) resulted in 2.3 per cent lower production compared to 2019 (1.7 million tonnes). The area of rapeseed was 307 thousand hectares in 2020, 2.0 per cent above last year's area. The average yield of 2.8 tonnes per hectare was 7.6 per cent lower than the level in 2019; thus 859 thousand tonnes of rapeseed (-5.8 per cent) were harvested in 2020. The producer price of sunflower seed (including high oleic sunflower seed) was

24.6 per cent higher (HUF 121.1 thousand per tonne) in 2020 than in 2019, while for rapeseed it increased by 11.4 per cent to HUF 128.4 thousand per tonne.

The relevant market analyst workshops expected a small increase or a stagnation in the global production of sugar in the 2020/2021 marketing year: ABARES: 182 million tonnes, ISO: 169 million tonnes and F.O. Licht: 180 million tonnes. Sugar production in the European Union (EU+UK) decreased by 12 per cent to 15.4 million tonnes in the 2020/2021 marketing year, mainly due to the decline in the sown area. In Hungary, 760 thousand tonnes of sugar beet were harvested in 2020, 8 per cent lower than in 2019.

Global pork production was 97.8 million tonnes in 2020, 4 per cent lower than in the previous year. Global pork exports rose by 16 per cent and imports by 23 per cent. As in previous years, Hungarian pork prices in 2020 followed the trends of prices in the EU, mainly the change in German prices influences on the domestic market. The pig producer price was HUF 541 per kilogram warm carcass weight in 2020, having decreased by 2 per cent in one year.

Global chicken meat production rose by 1.5 per cent to 100.8 million tonnes in 2020 compared to the previous year. World chicken meat exports rose by 1 per cent year-on-year to 12 million tonnes. In Hungary, the producer price of slaughter chickens decreased by 2.1 per cent to HUF 254 per kilogram in 2020 compared to 2019. In the EU, egg production was 6.3 million tonnes in 2020, not significantly changed compared to the previous year. In Hungary, the sales prices of eggs were 8.5 per cent higher in 2020 than in 2019.

Global beef production was 60.4 million tonnes in 2020, 2 per cent lower than in the previous year. World beef and veal exports dropped by 4 per cent, while global imports rose by 3.6 per cent compared to the previous year. In the EU, the price of 'R3' class young bulls was EUR 3.54 per kilogram cold carcass weight in 2020, a decrease of 1.7 per cent compared to the previous year, in Hungary cattle producer prices decreased by 1 per cent in 2020.

Global sheep meat production was 16 million tonnes in 2020, not significantly changed compared to the previous year. Sheep and goat meat production in the EU decreased by 3 per cent to 570 thousand tonnes in 2020, while the price of light lambs in EUR went up by 5.6 per cent. Hungary sold 11 per cent less lambs on the international market than one year earlier, the price of lambs in HUF rose by 14 per cent.

Among the key players in the global dairy market the milk production increased by 2 per cent in 2020 compared to the previous year. The raw milk price in national currency increased in Hungary by 5 per cent, in New Zealand by 2 per cent, while in the EU and in the USA it decreased by 2 per cent. The wholesale price of surveyed dairy products in Hungary was an average 6 per cent higher in 2020 compared to 2019.

Vegetable production in Hungary was around 1.5 million tonnes in 2020, similar to the 2019 production. Hungary's foreign trade balance in vegetables (fresh, frozen, melons included) was negative and worsened in 2020 compared to the previous year, due to the increase of imports and the decrease of exports. At the Budapest Wholesale Market, the producer price index of vegetables increased by 9.9 per cent compared to the previous year.

In Hungary, after the weak harvest in 2019, due to the unfavourable weather, fruit production decreased by further 20 per cent to 585 thousand tonnes in 2020. Hungary's foreign trade balance in fruits (fresh, frozen, tropical fruits included) remained

negative and worsened in 2020 compared to the previous year, because the imports volume increased by 9 per cent while exports volume decreased by 10 per cent. At the Budapest Wholesale Market, the producer price index of fruits grew by 72.5 per cent in 2020 compared to the previous year.

World wine production (excluding juice and musts) was 258 million hectolitres in 2020, increased by 1 per cent compared to 2019, EU wine production (excluding juice and musts) was 159 million hectolitres (+5 per cent) in 2020. In Hungary 370 thousand tonnes of wine grapes were harvested in 2020 from 58.3 thousand hectares of vineyards, from which 2.5 million hectolitres (-9 per cent) of new wine were made. The processors' sale prices of wines without geographical indication and wines with protected geographical indication (PGI) increased by 10 per cent in 2020 compared to the previous year, the average price of wine with protected designation of origin rose by 27 per cent.

Világ- és európai piaci tendenciák

A gabonafélék (rizs nélkül) globális termelése – a várakozások szerint – 0,2 százalékkal, felhasználása 1,6 százalékkal emelkedik a 2020/2021. gazdasági évben az előző szezonhoz képest. A készletek 0,6 százalékkal apadhatnak, tekintettel arra, hogy a 2020/2021. évi szezonban a világ gabonatermelése (rizs nélkül) 0,2 százalékkal elmarad a felhasználástól (USDA, 2021a).

+0,2%

Kismértékben nőtt a gabonafélék globális termelése a 2020/2021. gazdasági évben

Az előzetes adatok szerint rizs nélkül 2211 millió tonna gabona kibocsátásával számolnak a szakértők a 2020/2021. gazdasági évben. Az áthozott készletekkel együtt így a kínálat 2843 millió tonna körül alakul. Az egy évvel korábbit 5 százalékkal meghaladó mennyiség, 419 millió tonna gabona fordulhat meg a világpiacon és 627 millió tonna maradhat a raktárakban (–0,6 százalékkal) a gazdasági év végén (USDA, 2021a).

Búza

Az USDA (2021a) szerint 773 millió tonna (+1 százalék) búza kerül betakarításra a világon a 2020 júliusától kezdődött gazdasági évben. Az elemzők a búza globális felhasználását 760 millió tonna körülire becsülik, ez az egy évvel korábbit 2 százalékkal haladná meg (USDA, 2021b). A búza globális forgalma 192 millió tonna (+0,6 százalék) lehet. Világszinten a 2020/2021. gazdasági év végére előreláthatóan az előző szezonhoz képest 4 százalékkal 313 millió tonnára nő a felhalmozott búzakészletek nagysága, ezzel a készlet/felhasználás arányát kifejező mutató 1,06 százalékponttal javul.

-12%

Visszaesett az EU búzatermelése a 2020/2021. gazdasági évben

Az Európai Unióban (Stratégie grains, 2020a, 2021a) a hozamok 2019. évihez viszonyított 5 százalékos romlásának (5,9 tonna/hektárra) és a terület 8 százalékos csökkenésének (22 millió hektárra) eredményeként 129,2 millió tonna (–12 százalék) búza termelt 2020-ban. Európa nagy részén rendkívül szokatlan volt az időjárás az őszi vetésűek növekedési ciklusa alatt: vetéskor sok csapadék, majd tél elejétől késő tavaszig tartó hosszú, száraz időszak volt jellemző. A júniusban érkező eső a növények állapotán már nem javított, helyenként az aratást is hátráltatta. Franciaországban 26 százalékkal (29,1 millió tonna), Németországban 4 százalékkal (22 millió tonna) lett alacsonyabb a termés. Az Egyesült Királyságban 37 százalékos, Romániában 26 százalékos termésnövekedést könyvelhettek el a gazdák 2020-ban, miközben Lengyelországban – a hozam 10 százalékos javulása miatt – 8 százalékkal több termény került a tárolókba. A belpiaci felhasználás 3 százalékos csökkenése mellett az EU átmenő búzakészlete 14 százalékkal 11,9 millió tonnára szűkülhet (Stratégie grains, 2020a, 2021a).

A szovjet utódállamok közül Oroszország búzatermelése az előző évihez képest 16 százalékkal 85,3 millió tonnára, Kazahsztáné 9 százalékkal 12,5 millió tonnára nőtt, miközben Ukrajnáé 25,5 millió tonnára (–13 százalék) csökkent egy év alatt (USDA, 2021b).

Az USA-ban 2020 nyarán összesen 49,7 millió tonna (–5 százalék) búza került a magtárakba. A felhasználás csaknem 3 százalékkal nőhet (31,4 millió tonnára), és 27 millió tonna (+3 százalék) búza külpiacon elhelyezésére van kilátás. Kanadában a 2019. évinél 2,5 millió tonnával több, 35,2 millió tonna búzát takarítottak be a termelők 2020-ban. A 9,6 millió tonna belpiaci felhasználás mellett Kanada a 2019/2020. gazdasági évinél 13 százalékkal nagyobb volument, 26,5 millió tonna búzát szállíthat a nemzetközi piacra a 2020/2021. évi szezonban (USDA, 2021b).

Ausztráliában a búzatermelés csaknem a kétszeresére, 30 millió tonnára emelkedett a 2020/2021. gazdasági évben, amelyből 18 millió tonnát (+78 százalék) szállíthatnak a külpiacokra (USDA, 2021b). Brazília 2020/2021. gazdasági évi 6,3 millió tonna (+21 százalék) búzatermése mellé 6,7 millió tonna búza importját vetítik előre. Argentínában 17,5 millió tonna (–11 százalék) búza betakarítására kerülhet sor a 2020/2021. gazdasági évben, a kivitele 12 millió tonna lehet.

Kukorica

A 2020-es naptári év elején aratták a déli félteke 2019/2020. gazdasági évi kukoricatermését, ahol a három legnagyobb termelő, Brazília, Argentína és a Dél-afrikai Köztársaság együttesen a globális kibocsátás 15 százalékát (169 millió tonnát) adta (USDA, 2021b). Brazíliában az első és a második vetésből együttesen 102 millió tonna, Argentínában 51 millió tonna, a Dél-afrikai Köztársaságban 16 millió tonna kukorica került a tárolókba a 2019/2020. gazdasági évben.

Az USDA (2021b) szerint 1134 millió tonna lehet a kukorica globális kibocsátása a 2020/2021. gazdasági évben. Ez 2 százalékkal maradna el az 1153 millió tonnára jelzett világszükséglettől, így a globális tartalékok 6 százalékkal 284 millió tonnára apadhatnak. Ezek fényében a készlet/felhasználás mutató várhatóan 2,11 százalékponttal romlik. A 2019/2020. gazdasági évinél 4 százalékkal több, 181 millió tonna kukorica fordulhat meg a világszükségleten a 2020/2021. évi szezonban (USDA, 2021b).

Az USDA (2021b) szerint az USA-ban a 2019/2020. gazdasági évet 4 százalékkal meghaladó mennyiséget, 360,2 millió tonna kukoricát takarítottak be a gazdák a 2020/2021. évi szezonban. A felhasználás 1 százalékkal 305 millió tonnára csökkenhet. Az USA a várakozások szerint 64 millió tonna kukoricát (+36 százalék) szállíthat a külpiacaira. Mindezek eredményeként 39,4 millió tonna (–19 százalék) kukorica maradhat a raktárakban a 2020/2021. évi szezon végére.

A Stratégie grains (2020a, 2021a) szerint az Európai Unió kukoricatermése az egy évvel korábbinál 4 százalékkal kevesebb, 61,9 millió tonna volt 2020-ban. A növekedési ciklus elején ugyan kedvezőbbek voltak a növények számára az időjárási feltételek, de a szemtelítődés időszakában az egyes tagországokban kevés csapadék hullott, a betakarítást ellenben esőzések lassították. Franciaország megszerezte az első helyet az EU legnagyobb kukoricatermelőinek rangsorában, ahol 13 millió tonna kukorica (+5 százalék) került a tárolókba. Románia lett az unió második legnagyobb kukoricatermelője, ahol a betakarított terület csökkenése és a termésátlag romlása 30 százalékkal kisebb termést (9,3 millió tonna) eredményezett. Magyarország 8 millió tonnát meghaladó eredményével megőrizte a harmadik helyét. Olaszországban 4 százalékkal 6,2 millió tonnára, Németországban 8 százalékkal 3,9 millió tonnára nőtt a termés. A várakozások szerint 4 százalékkal 76,6 millió tonnára csökken az unióban a termés belpiaci felhasználása a 2020/2021. gazdasági évben. Ez jelentősen meghaladja a 2020. évi kibocsátást, így 16,7 millió tonna kukorica behozatalára kerülhet sor. Az Európai Unióban a termés zárókészlete 18 százalékkal 6,1 millió tonnára apadhat a szezon végére (Stratégie grains, 2020a, 2021a).

Ukrajnában az előző évihez viszonyítva 18 százalékkal kevesebb, 29,5 millió tonna kukorica betakarítására került sor 2020-ban (USDA, 2021b), amelyből 24 millió tonna (–17 százalék) terményt helyezhet el külpiacain a 2020/2021. szezonban. Oroszországban 14 millió tonna (–2 százalék) kukorica termett 2020-ban, ebből 3,1 millió tonna juthat kivitelre.

–4%

Csökkent az EU
kukoricatermelése a
2020/2021. gazdasági
évben

A déli féltekén nem fejeződött be teljesen a kukorica vetése 2020 végéig. Brazíliában az első és másodvetésből együttesen 109 millió tonna (+7 százalék) szemtermés kerülhet a magtárakba a 2020/2021. gazdasági évben, kivitele 40 millió tonna lehet (+17 százalék). Argentínában a kukoricatermés 7 százalékkal 47,5 millió tonnára, a kivitel 21 százalékkal 31,5 millió tonnára csökkenhet (USDA, 2021b).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint a 2019. évinél 7 százalékkal kevesebb, 5 millió tonna búza került betakarításra 2020 nyarán, a betakarított terület 8 százalékkal 933 ezer hektárra zsugorodott, ugyanakkor a hektáronkénti hozam 1,5 százalékkal 5,4 tonna/hektárra nőtt. Magyarországon 1,4 millió tonna árpa (+4 százalék), 299 ezer tonna tritikálé (-11,5 százalék), 70 ezer tonna zab (2019-hez képest változatlan) és 82 ezer tonna rozs (-10 százalék) termelt 2020-ban. Kukoricából a terület 5 százalékos csökkenése ellenére (973 ezer hektár), a hozam 7 százalékos növekedése (8,62 tonna/hektár) mellett 8,38 millió tonnát (+1 százalék) takarítottak be 2020-ban.

-7%

Magyarországon kevesebb búza, de több kukorica termelt 2020-ban

+1%

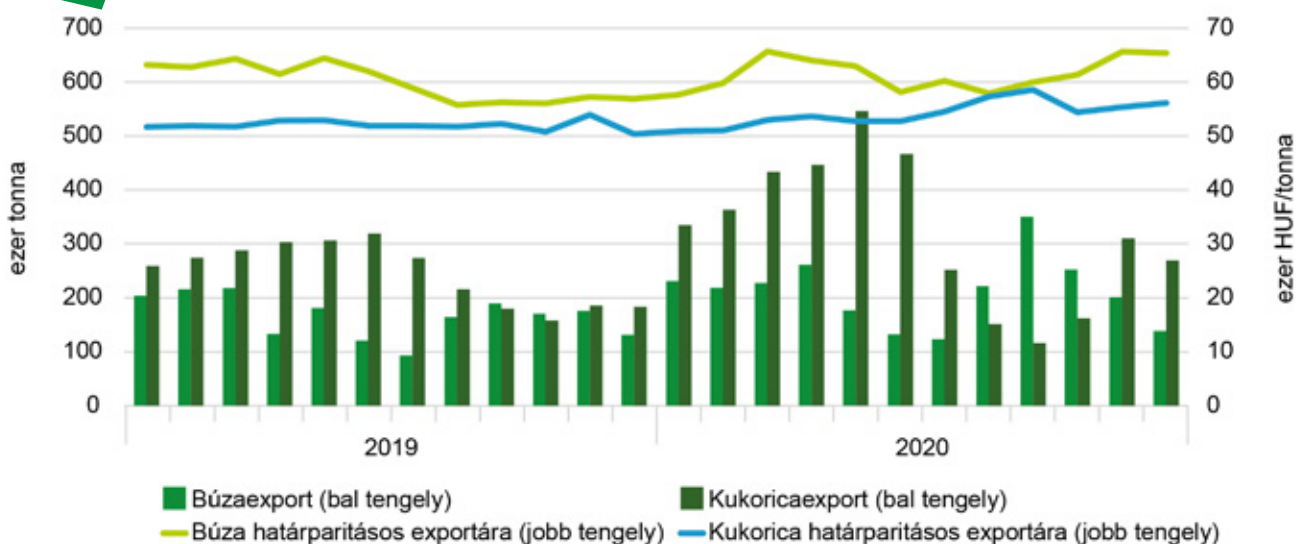
Bel- és külpiazi értékesítés

A KSH adatai szerint a kereskedők és feldolgozók a 2019. évit 3 százalékkal meghaladó mennyiséget, 2,6 millió tonna búzát vásároltak a termelőktől 2020-ban, amelynek 38 százaléka kelt el takarmánybúzaként. Az eladások júliusra és augusztusra koncentráltak, amikor a 2020-ban értékesített volumen 55 százaléka, 1,4 millió tonna búza (+3 százalék) cserélt gazdát a piacon.

A kukorica belpiaci forgalma kissé élénkült 2020-ban a 2019. évihez képest: a termelők 4,3 millió tonnát (+7 százalék) értékesítettek. Takarmányozási célra 9 százalékkal (3,2 millió tonna), élelmezési célra 12 százalékkal (536 ezer tonna) több kukoricát adtak el, miközben a bioüzemanyag-célú értékesítés 7 százalékkal (561 ezer tonnára) csökkent.

1. ábra

A gabonafélék határparitásos exportárának és kivitelének alakulása 2019–2020 között

Forrás: a KSH adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

Magyarország búzaexportja 30 százalékkal 2,6 millió tonnára bővült 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A legnagyobb célpiacok Olaszország, Románia és Ausztria voltak. A búzaimport volumene 32 százalékkal nőtt, a 127,7 ezer tonna termék 97 százaléka Szlovákiából érkezett.

A kukorica exportja 35 százalékkal csaknem 4 millió tonnára emelkedett a megfigyelt időszakban (1. ábra). A kivitel döntően Olaszországba, Németországba és Ausztriába irányult. Magyarország 26 százalékkal kevesebb (107 ezer tonna) kukoricát importált, a fő beszállító Szlovákia, Szerbia és Ukrajna volt.

A piaci árak tendenciája

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése az év eleji 206 dollár (USD)/tonna körüli szintről 183 dollár/tonnáig ereszkedett 2020. március első felében (2. ábra). Ezt követően az állományok állapotával, valamint a koronavírus-járvány miatti logisztikai problémákkal és kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos hírek és a 2020/2021. gazdasági évre vonatkozó termésvárakozások mozgatták a kurzust. A betakarítás előrehaladtával romlottak ugyan a globális terméskilátások, de a várható termés még így is bőven fedezte a várható felhasználást. A búza legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése az év végéig folyamatosan emelkedett, amihez az élénk kereslet, a kukorica és a szójabab árának emelkedése, az oroszországi exportkvóta várható bevezetése és a kisebb amerikai és argentin búzatermés egyaránt hozzájárult.

A kukorica fronthavi jegyzése április végéig 119 dollár/tonnáig ereszkedett, majd augusztus közepéig 121–138 dollár/tonna tartományban ingadozott. Ezt követően a kurzus az élénk kínai kukorica és szójabab iránti kereslet eredményeként emelkedett, 2020 végére 190 dollár/tonna fölé araszolt.

2. ábra

A búza és a kukorica fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén 2020-ban

Forrás: a CME Group adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

A párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) a búza fronthavi jegyzése többé-kevésbé követte a chicagói változásokat 2020-ban (3. ábra). A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése január–június között szűk tartományban, 159–174 euró/tonna között mozgott. Ezt követően a chicagói jegyzéssel párhuzamosan az év végéig szinte töretlenül emelkedett, 2020 utolsó tőzsdenapján 219 euró/tonna volt, a búza fronthavi kurzusát csaknem 3 százalékkal haladta meg.

3. ábra A búza és a kukorica fronthavi jegyzése a párizsi árutőzsdén 2020-ban

Forrás: az Euronext/MATIF adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójának forgalma tovább gyengült 2020-ban. A szekció árunövényeire nem érkezett vételi vagy eladási ajánlat, így az árupiaci szekció kereskedése szünetelt.

Magyarországon az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára a 2019. évit csaknem 7 százalékkal haladta meg 2020-ban, 55,8 ezer forint/tonna volt (1. melléklet). A takarmánybúza termelői ára 11 százalékkal 53,1 ezer forint/tonnára emelkedett. A takarmánykukorica termelői ára az egy évvel korábbit 17 százalékkal múlta felül 2020-ban, 50,3 ezer forint/tonna volt. A takarmányárpa a 2019. évinél 2 százalékkal magasabb áron, 44,9 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát. Az étkezési búza termelői ára júniusig 53–57 ezer forint/tonna, a takarmánybúzáé 52–54 ezer forint/tonna között alakult, júliustól decemberig szinte töretlenül erősödött. A takarmányárpa termelői ára január–augusztus között 5 százalékkal (43 ezer forint/tonnára) csökkent, majd év végéig 54,5 ezer forint/tonnára emelkedett. A takarmánykukorica termelői árára ehhez képest a folyamatos emelkedés volt jellemző (4. ábra).

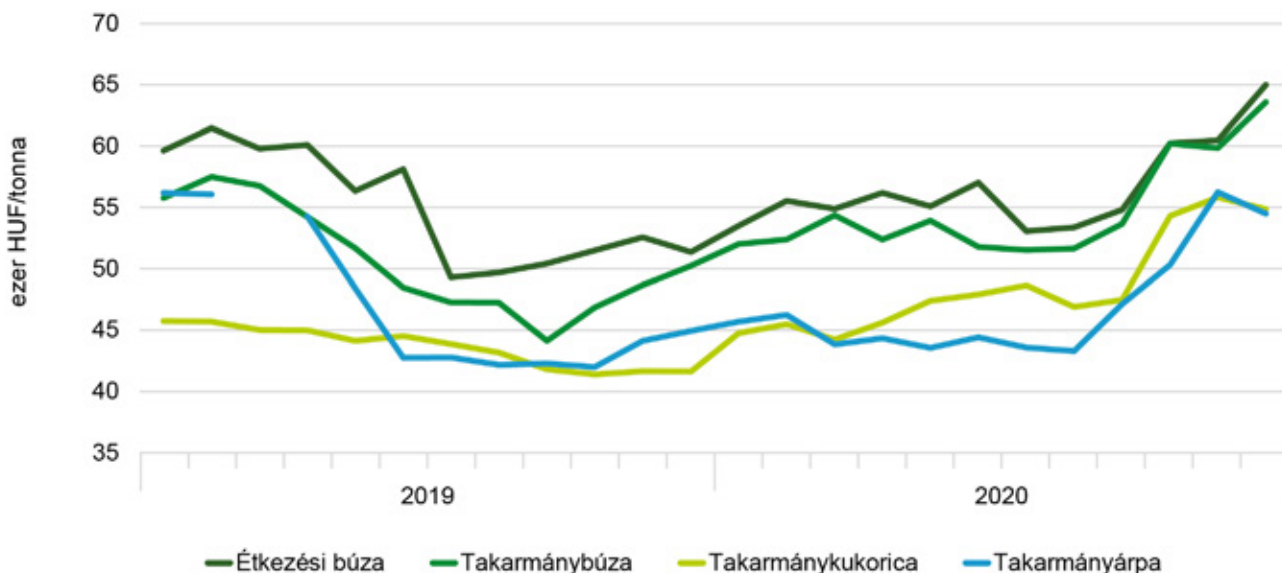
Magas gabonaárak
2020-ban

A takarmánykeverékek feldolgozó értékesítési ára (áfa és szállítási költség nélkül) egyaránt 1 százalékkal nőtt az előző évihez képest: a brojlertápé 96,6 ezer forint/tonna, a sertéstápé 79,3 ezer forint/tonna volt 2020-ban (5. ábra).

Magyarországon a koronavírus-járvány miatti korlátozások bevezetését megelőzően megindult az alapvető élelmiszerek, köztük a búzaliszt pánikszerű felvásárlása. Ennek következtében a malmok 2020 márciusában – 2019 azonos hónapjához képest – 51 százalékkal több finomlisztet értékesítettek, de az éves mennyiség csupán

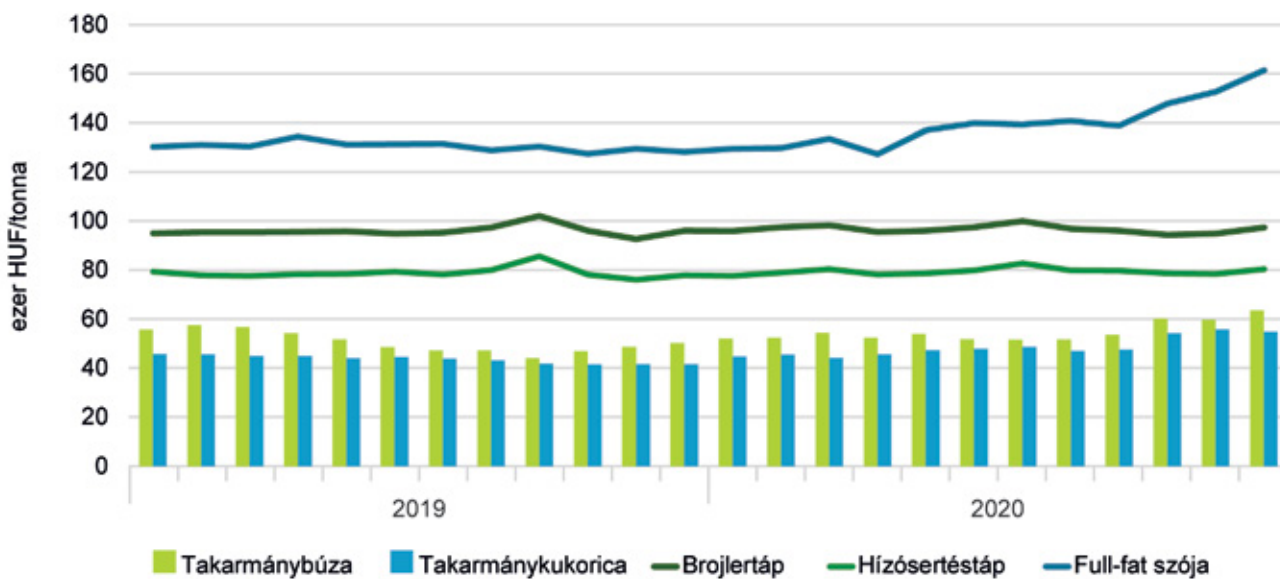
4 százalékkal haladta meg az előző évi volument (AKI PÁIR). Az árak tekintetében ez éves szinten lényeges változást nem okozott, 1–3 százalékkal emelkedett a gabona-alapú termékek feldolgozó értékesítési ára 2020-ban.

4. ábra A gabonafélék termelői ára 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

5. ábra A gabonafélék termelői, a full-fat szója, a brojlertáp- és a hízósertéstáp feldolgozó értékesítési ára 2019–2020 között

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz.

Forrás: az AKI PÁIR adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

OLAJNÖVÉNY

Világ- és európai piaci tendenciák

Az Oil World (2021) a hét legfőbb olajmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgó, repce, pálma, kopra) globális termését az egy évvel korábbinál csaknem 2 százalékkal többre, 563,5 millió tonnára becsüli a 2020/2021. gazdasági évre. Tekintettel arra, hogy ez a volumen elmaradna az 575,4 millió tonnára előre jelzett felhasználástól (sajtolás és egyéb célú), a zárókészlet csaknem 11 százalékkal 100,6 millió tonnára csökkenhet a szezon végére. A felhasználás termelésnél nagyobb mértékű bővülése a készlet/felhasználás mutató 2,3 százalékpontos romlását eredményezheti, egyidejűleg a szójabab-, a napraforgómag- és a repcemagkészletek csökkenésére lehet számítani a 2020/2021. gazdasági évben. A nemzetközi kereskedelemben kerülő hét legfontosabb olajmag mennyisége 188,7 millió tonna (-2,4 százalék) körül alakul ugyanekkor.

+2%

Kismértékben nőtt a hét legfőbb olajmag termelése a 2020/2021. gazdasági évben

Az Oil World (2021) a növényi olajok globális előállítását 201,8 millió tonnára prognosztizálja a 2020/2021. gazdasági évre vonatkozóan (+2,4 százalék). A világ növényolaj-felhasználása várhatóan 201,3 millió tonnára emelkedik, miközben a zárókészlet az előző szezonhoz hasonlóan 27,7 millió tonna körül alakulhat.

Szójabab

A 2020-as naptári év elején aratták a déli félteke 2019/2020. gazdasági évi szójabab-termését. Brazíliában az egy évvel korábbihoz viszonyítva 4,9 százalékkal több, azaz 126,7 millió tonna szójababot takarítottak be. A 2019/2020. gazdasági évi szójabab-termést 4,7 százalékkal felülmúló volumenű, 354,1 millió tonna szójababot takaríthatnak be világszerte a 2020/2021. évi szezonban (Oil World, 2021). Az északi félteke termelését 162,5 millió tonna (-12,8 százalék), a déliét 191,6 millió tonna (-1,2 százalék) várják. A szójabab globális kínálata nem változik számottevően, 451,6 millió tonna lehet a 2020/2021. évi szezonban. A felhasználást alulmúló termelés miatt a globális készlet/felhasználás mutató az egy évvel korábbihoz képest várhatóan 3,7 százalékponttal 24,0 százalékra csökken.

Brazília 2020-ban 23,0 százalékkal több, 92,1 millió tonna olajmagot szállított a világpiacra. Az elemzők arra számítanak, hogy – a 2020. évihez hasonló szintű felhasználás mellett – legfeljebb 81,5 millió tonna brazíliai szójabab kivitelére kerülhet sor 2021-ben. A világpiaci forgalmat Kína növekvő szójababigénye mozgatta a korábbi szezonokban. Kína importszójababtól való függőségét (101,0 millió tonna) továbbra is erősíti, hogy alacsony szintű termelése (18,1 millió tonna) mellett nagy volument dolgoz fel (Oil World, 2021).

A Stratégie grains (2020b, 2020c) szerint az Európai Unióban a szójababkibocsátás 1,1 százalékkal 2,7 millió tonnára csökkent 2020-ban az előző évihez képest, ugyanakkor a szójabab termőterülete (910 ezer hektár) megegyezett a 2019. évvel. Az unió vezető szójababtermelőjének számító Olaszországban 6,3 százalékkal több, 1,0 millió tonna szójababot takarítottak be a gazdák 2020-ban. Az unió szójababtermelése előreláthatóan a 16,5 millió tonnára jelzett belpiaci feldolgozás 16,1 százalékát fedezi a 2020/2021. gazdasági évben, ezért további 15,7 millió tonna szójabab érkezik a harmadik országokból, döntően az USA-ból és Brazíliából. Az állattenyésztés teljes szükségletének fedezése érdekében a közösségben előállított 12,9 millió tonna szójadara mellé még 18,6 millió tonna behozatala szükséges.

-1%

Némileg csökkent az EU szójababtermelése a 2020/2021. gazdasági évben

Napraforgómag

A napraforgómag globális kibocsátása 9,6 százalékkal 50,5 millió tonnára csökkenthet a 2020/2021. gazdasági évben (Oil World, 2021), köszönhetően a szélsőséges időjárási viszonyoknak. Az előző szezon rekordszintjéhez képest 9,7 százalékkal kevesebb, 45,4 millió tonna sajtolására kerülhet sor. A külkereskedelemben jutó mennyiség 2,7 millió tonnára (-24,0 százalék), a zárókészlet 3,3 millió tonnára (-7,3 százalék) apadhat. Világszinten 12,3 százalékkal kevesebb, 18,9 millió tonna napraforgóolajat állíthatnak elő az olajmalmok, a felhasználást 19,4 millió tonnára (-8,9 százalék) jelzik a szakértők.

-10%

Csökkent a napraforgómag globális kibocsátása a 2020/2021. gazdasági évben

A Stratégie grains (2020b, 2020c) szerint az unióban 4,4 millió hektárról az előző évinél 5,7 százalékkal kisebb volumenű, 8,9 millió tonna napraforgómagot takarítottak be a gazdák 2020-ban. Az EU-ban az egy évvel korábbinál 5,4 százalékkal kevesebb, 8,1 millió tonna napraforgómagot fordíthatnak olaj előállítására a 2020/2021. évi szezonban. Ez 3,4 millió tonna olaj gyártásához elegendő, ami az uniós igényt (5,0 millió tonna) nem fedezné, így további 2,0 millió tonna napraforgóolaj behozatala szükséges (Stratégie grains, 2020c).

Repcemag

Az Oil World (2021) világszinten 63,3 millió tonna repcemagtermést jelez a 2020/2021. gazdasági évre, ami az előző szezon kibocsátását 2,6 százalékkal múlná felül. Az egy évvel korábbinál 3,1 százalékkal több, 62,9 millió tonna repcemag juthat olajipari feldolgozásra. A termény nemzetközi forgalma összességében nem változik számottevően. Előreláthatóan 25,7 millió tonna repceolajat állítanak elő világszerte a 2020/2021. évi szezonban, ami 3,5 százalékkal múlná felül az előző gazdasági év kibocsátását. A repceolaj iránti globális keresletet épphogy meghaladja ez a volumen, így a zárókészlet 2,8 százalékkal több, 3,3 millió tonna lehet a szezon végére.

A Stratégie grains (2020b, 2020c) szerint az Európai Unió repcemagtermése 0,8 százalékkal 17,2 millió tonnára csökkent 2020-ban az előző évihez képest. A termőterület és a hektáronkénti átlaghozam nem változott jelentősen. Az EU-ban olajelőállításra az egy évvel korábbinál 0,8 százalékkal kevesebb, 23,4 millió tonna repcemagot használhatnak fel a 2020/2021. gazdasági évben, amit nem fedez a belpiaci termelés. Az 5,9 millió tonnára jelzett import (-5,9 százalék) az olajipari és az egyéb célú felhasználás, valamint a készletek szinten tartása érdekében is szükséges. Az előállított 9,7 millió tonna repceolaj teljes egészében az Európai Unióban kerül felhasználásra.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon a KSH adatai alapján az előző évinél 7,3 százalékkal nagyobb területről, 605 ezer hektárról 2,8 tonna/hektár (-9,2 százalék) termésátlag mellett csaknem 1,7 millió tonna (-2,3 százalék) napraforgómagot takarítottak be a gazdák 2020-ban. Az őszi vetésű növények közül a repcét viselte meg leginkább az aszályos tavaszi időjárás, a júniusban érkező csapadék sem tudta pozitív irányban befolyásolni a termés mennyiségét, ezért 307 ezer hektárról (+2,0 százalék) 2,8 tonna/hektár (-7,6 százalék) átlaghozammal 859 ezer tonna (-5,8 százalék) repcemagot takarítottak be 2020-ban. Az Agrárminisztérium tájékoztatása szerint szójababot 59,2 ezer hektárról (-0,4 százalék) takarítottak be 2020-ban, a termés 161,1 ezer tonna (-5,0 százalék), a termésátlag 2,7 tonna/hektár (-4,6 százalék) volt.

Magyarországon kevesebb repce- és napraforgómag termelt 2020-ban

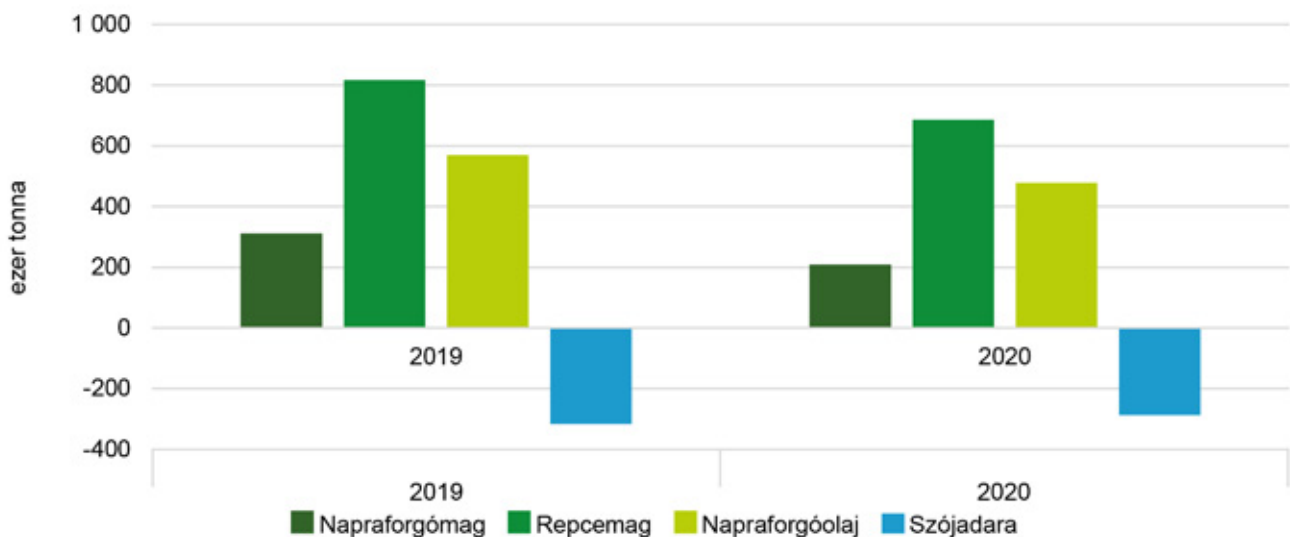
Bel- és külpiaci értékesítés

A KSH adatai szerint Magyarországon a napraforgómag felvásárlása a 2019. évi 23 százalékkal (644,8 ezer tonna) múlta alul 2020-ban. Nettó napraforgómag-exportőrként (6. ábra) az egy évvel korábbinál 27 százalékkal kisebb volumen, 351,6 ezer tonna került exportra. A napraforgómag importja 16 százalékkal 142,1 ezer tonnára csökkent. Napraforgóolajból 10,5 százalékkal kisebb volumen, 525,2 ezer tonna talált vevőre a nemzetközi piacon. A káposztarepce felvásárlása az előző évinél 13 százalékkal (427,8 ezer tonna) volt kevesebb 2020-ban. A repcemag exportvolumene 16 százalékkal 745 ezer tonnára csökkent, a repceolajexport 63 százalékkal (84,3 ezer tonna) felülmúlta, míg az import 5 százalékkal (46,4 ezer tonna) alulmúlta az egy évvel korábbit. Magyarországon a szójadara importvolumene 10 százalékkal 392,2 ezer tonnára, szójadara-kivitele 12 százalékkal 105,2 ezer tonnára csökkent 2020-ban.

-10%

Szűkült Magyarország
szójadaraimportja
2020-ban

6. ábra Egyes olajnövények és származékaik külkereskedelmének egyenlege 2019–2020 között

Forrás: a KSH adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

A piaci árak tendenciája

A 2020. évben jellemzően magas szójababárakat főként a növekvő kínai kereslet, a legnagyobb szójababtermelő országok (Brazília, Argentína) kedvezőtlen időjárási körülményei, valamint a koronavírus-járvány terjedése alatt fennálló korlátozások határozták meg. A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a szójabab fronthavi jegyzése az év eleji 347 dollár/tonnáról 483 dollár/tonnás csúcsra emelkedett 2020 végére (7. ábra). A szójadara, illetve a szójaolaj jegyzése 2020-ban is követte az alapanyag kurszusának változását.

A párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) a repcemag fronthavi jegyzése a január eleji 413 euró/tonnáról 18,8 százalékkal csökkent március közepéig. Az olajnövények piacát a kőolaj iránti kereslet drasztikus csökkenése mozgatta, emellett a Kína és Kanada között hosszú ideje tartó repcepiaci konfliktus is nyomást gyakorolt az árakra. A kőolaj világpiacon az üzemanyag-fogyasztás visszaesése, valamint az ezzel egyidőben kirobbant szaúdi-orosz „olajháború” húzta le, ami az európai biodízel-gyártást is

visszavetette. A tavaszi áresést követően december végéig emelkedett a repcemag jegyzése (8. ábra).

Az AKI PÁIR adatai alapján Magyarországon a belföldi újtermésű, 51 százalék alatti együttes fehérje- és zsírtartalmú szójababot 128,5 ezer forint/tonna (+24,5 százalék), az 51–53 százalék együttes fehérje- és zsírtartalmú szójababot 124,5 ezer forint/tonna (+20,6 százalék), a minősítés nélkülit 127,7 ezer forint/tonna (+26,1 százalék) áfa és szállítási költség nélküli termelői áron vásárolták a feldolgozók és kereskedők 2020-ban. A feldolgozók 6,3 százalékkal magasabb, 138,4 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli áron értékesítették a full-fat szóját (33 százalék fehérje-, 12 százalék olaj- és legfeljebb 12 százalék víztartalmú) ugyanekkor.

7. ábra A szójabab, a szójadara és a szójaolaj fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén 2020-ban

Forrás: a CME Group adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

8. ábra A repcemag fronthavi jegyzése a párizsi árutőzsdén 2020-ban

Forrás: az Euronext/MATIF adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

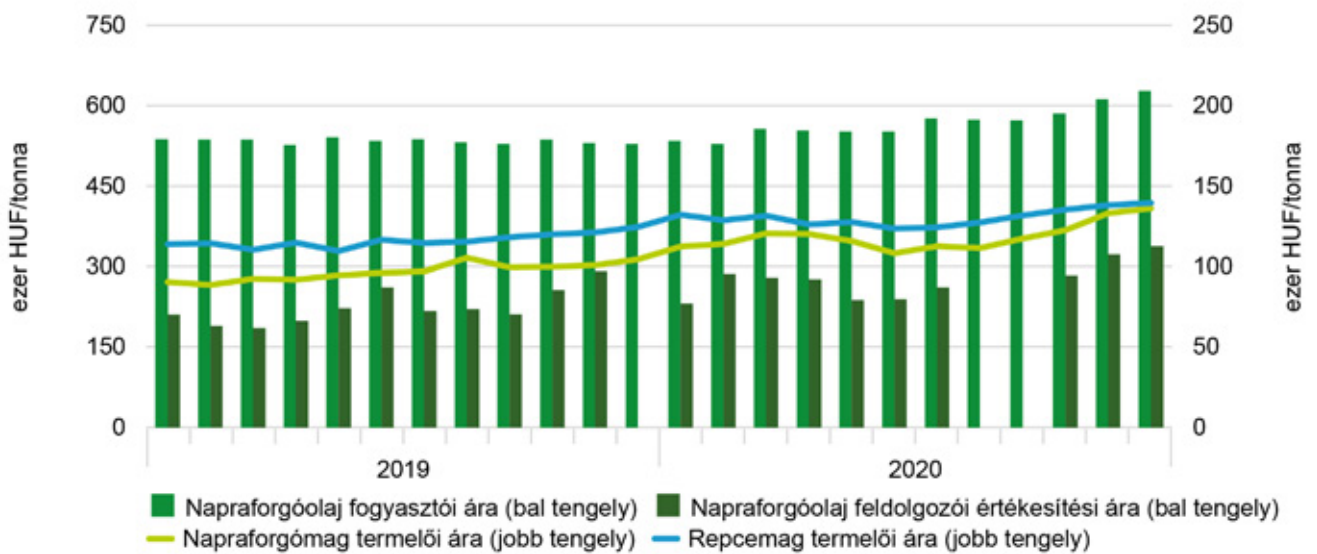
Az AKI PÁIR adatai szerint az ipari napraforgómag (magas olajsavas napraforgómaggal együtt) a 2019. évinél 24,6 százalékkal volt drágább 2020-ban: a termény áfa és szállítási költség nélküli éves termelői ára 121,1 ezer forint/tonna volt. A repcemag termelői ára 11,4 százalékkal 128,4 ezer forint/tonnára emelkedett egy év alatt. Az ipari napraforgómag és a repcemag árának növekedése begyűrűzött a feldolgozott termékek árába is (9. ábra): az ömlesztett (nyers) napraforgóolaj értékesítési ára 30,5 százalékkal 279,9 ezer forint/tonnára, a napraforgódararé 0,6 százalékkal 62,4 ezer forint/tonnára a repcedararé 4,7 százalékkal 71,8 ezer forint/tonnára emelkedett (2. melléklet).

+25%

Jelentősen emelkedett Magyarországon az ipari napraforgómag ára 2020-ban

9. ábra

A napraforgó- és a repcemag termelői, a finomított napraforgóolaj feldolgozó értékesítési és fogyasztói ára 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint a KSH adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

Világ- és európai piaci tendenciák

A világ cukorkibocsátása az ABARES (2020) szerint 180 millió tonna volt a 2019/2020. gazdasági évben (október–szeptember), 3 százalékkal elmaradt az előző szezonétól. A globális export 5,1 millió tonnával, a zárókészlet pedig 0,5 százalékkal 85,9 millió tonnára csökkent a 2019/2020. évi szezon végére az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A cukor globális készlet/felhasználás mutatója nem változott, 45,4 százalék volt.

Az ABARES (2020) szerint a 2020/2021. gazdasági évben a globális cukortermelés 182 millió tonna körül alakulhat (+1 százalék) az előző szezonhoz képest. A világ cukorfogyasztása 2 százalékkal 185 millió tonnára emelkedhet, ez már a második szezon lenne, amikor a globális cukorfogyasztás meghaladná a globális kibocsátást. A Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) nem vár számottevő változást az előző szezon termeléséhez képest, a globális cukortermelést 169 millió tonnára jelzi a 2020/2021. gazdasági évre. A világ cukorfogyasztása 170 millió tonnáról 174 millió tonnára emelkedhet, így 4,8 millió tonnás deficit várható. A globális cukorkészlet 92,7 millió tonna lehet a 2020/2021. gazdasági év végén (EC, 2021a). Az F.O. Licht szerint a globális cukortermelés várhatóan 180 millió tonna lesz a 2020/2021. évi szezonban, ami 1 millió tonnával haladna meg az előző gazdasági évi kibocsátást. A cukorfogyasztás az előző évi 182 millió tonnáról 183 millió tonnára emelkedhet, ezzel a deficit 3,8 millió tonnára csökkenne (EC, 2021b).

Az ABARES (2020) szerint Brazília cukortermelése 38,8 millió tonna (–3 százalék), az USDA (2020a) szerint Indiáé 33,8 millió tonna (+16,8 százalék), az Amerikai Egyesült Államoké 8,17 millió tonna (+10 százalék) és Thaiföldé 7,85 millió tonna (+5 százalék) lehet a 2020/2021. gazdasági évben.

A világ cukorexportja 6 százalékos növekedés mellett elérheti a 67,2 millió tonnát a 2020/2021. gazdasági évben. A globális cukorkészlet 83,6 millió tonna lehet a szezon végén. A készlet/felhasználás mutató 45,3 százalékra csökkenhet (ABARES, 2020).

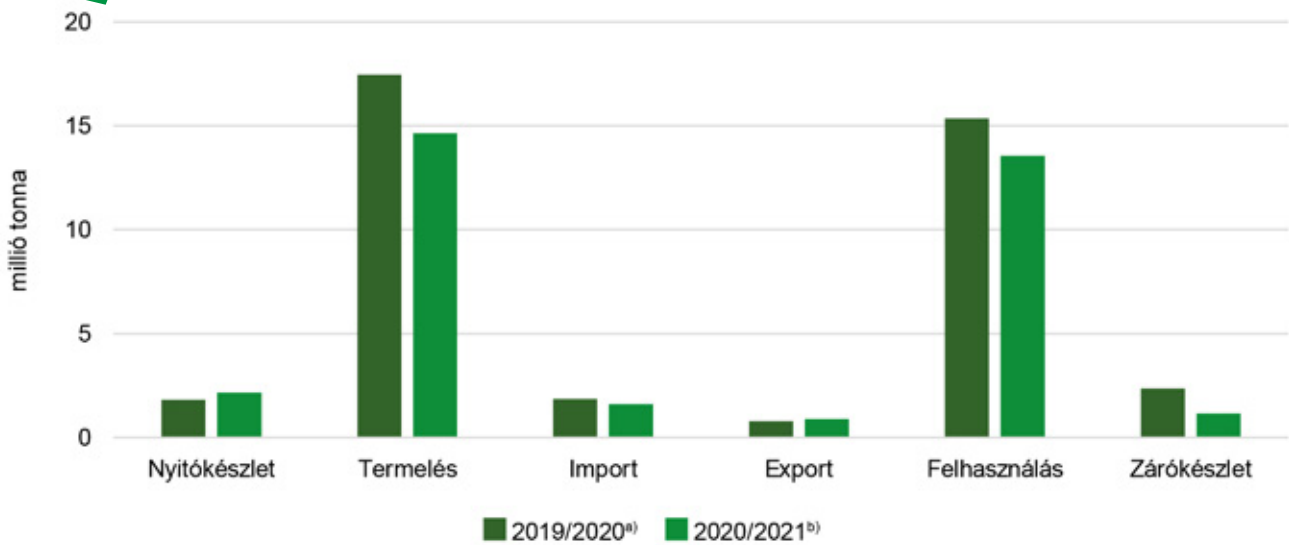
Az Európai Unióban a gazdák 1,5 millió hektáron termeltek cukorrépát 2020-ban, ami 3 százalékkal kisebb terület, mint a 2019. évi. A 2020-as kampányidőszakban 108,56 millió tonna cukorrépát takarítottak be, 3 százalékkal kevesebbet, mint az előző szezonban. Az átlaghozam 73 tonna/hektár volt, csaknem megegyezett az egy évvel korábbival (EC, 2020a).

Az Európai Unió (EU+UK) cukortermelése a vetésterület zsugorodása, a csapadékhiány és a répa sárgaság vírusa által okozott károk miatt 12 százalékkal 15,4 millió tonnára csökkent a 2020/2021. gazdasági évben az előző szezon kibocsátásához képest (10. ábra). Az unió (EU27) cukorexportja 13 százalékkal 0,9 millió tonnára nőhet, míg cukorimportja 1,6 millió tonnára csökkenhet, cukorfelhasználása 14,9 millió tonna lehet (–13 százalék) a 2020/2021. gazdasági évben. A közösségben 570 ezer tonna izoglükózt termelhetnek ugyanekkor (EC, 2021b).

–12%

Csökkent az EU
cukortermelése 2020-
ban

10. ábra Az EU cukormérlege a 2019/2020. és a 2020/2021. gazdasági években

^{a)} EU+UK.

^{b)} EU27, előrejelzés.

Forrás: az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon az előző évinél 7 százalékkal kisebb területről, 13 ezer hektárról takarítottak be cukorrépat 2020-ban. Az országos termésátlag 58,3 tonna/hektár volt, nem változott lényegesen a 2019. évihez képest. Összesen 760 ezer tonna cukorrépat szedtek fel, ami 8 százalékkal kevesebb a 2019-ben betakarított mennyiségénél.

-8%

Csökkenet
a magyarországi
cukorrépa-
termelés 2020-ban

Bel- és külpiazi értékesítés

A KSH adatai szerint Magyarország cukorrépaimportja 7 ezer tonna volt 2020-ban, az egy évvel korábbihoz viszonyítva 19 százalékkal emelkedett, ugyanakkor a kivitel 25 százalékkal 94 ezer tonnára csökkent. A cukorimport mennyisége 4 százalékkal, értéke 24 százalékkal nőtt. A cukorexport volumene 10 százalékkal, értéke 43 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban.

A piaci árak tendenciája

A New York-i árutőzsdén a nyerscukor fronthavi jegyzése 2020 elején 289 dollár/tonnáról indult, ami 24 dollár/tonnával magasabb volt, mint az egy évvel korábbi, és év elején tovább emelkedett. A koronavírus-járvány következtében csökkent az etanol iránti kereslet, ezért Brazíliában nőtt a cukor előállítás, ami azt eredményezte, hogy április végére 203 dollár/tonnára – az év legalacsonyabb kurzusa – süllyedt a nyerscukor fronthavi jegyzése. Az év hátralévő részében a szűkösebb kínálat miatt emelkedett a kurzus, amely 341 dollár/tonna szinten zárta az évet. A londoni árutőzsdén a fehércukor fronthavi jegyzése követte a nyerscukorét: év elején 353 dollár/tonnáról indult a kereskedés, ami 7 százalékkal múlta felül az egy évvel korábbit, a kurzus a mélypontot április végén érte el (203 dollár/tonna), majd év végére 421 dollár/tonna szintre emelkedett (11. ábra).

11. ábra

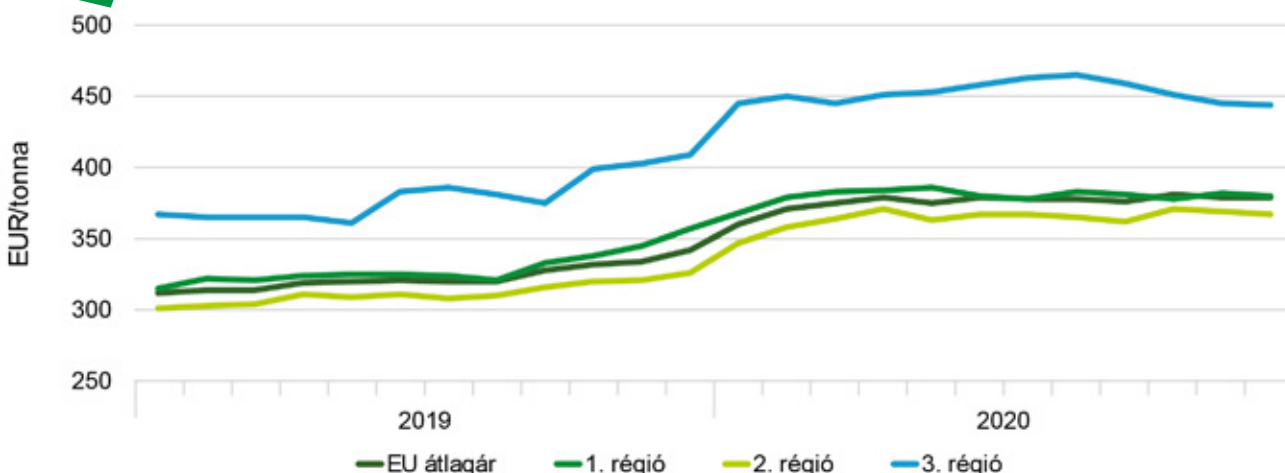
A fehércukor és a nyerscukor fronthavi jegyzése a londoni és New York-i árutőzsdén 2020-ban

Forrás: a LIFFE és az ICE adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

12. ábra

A fehércukor átlagára az Európai Unióban 2019–2020 között

Megjegyzés: 1. régió: AT-CZ-DK-FI-HU-LT-PL-SE-SK, 2. régió: BE-FR-UK-NL, 3. régió: BG-ES-GR-HR-IT-PT-RO.

Forrás: az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

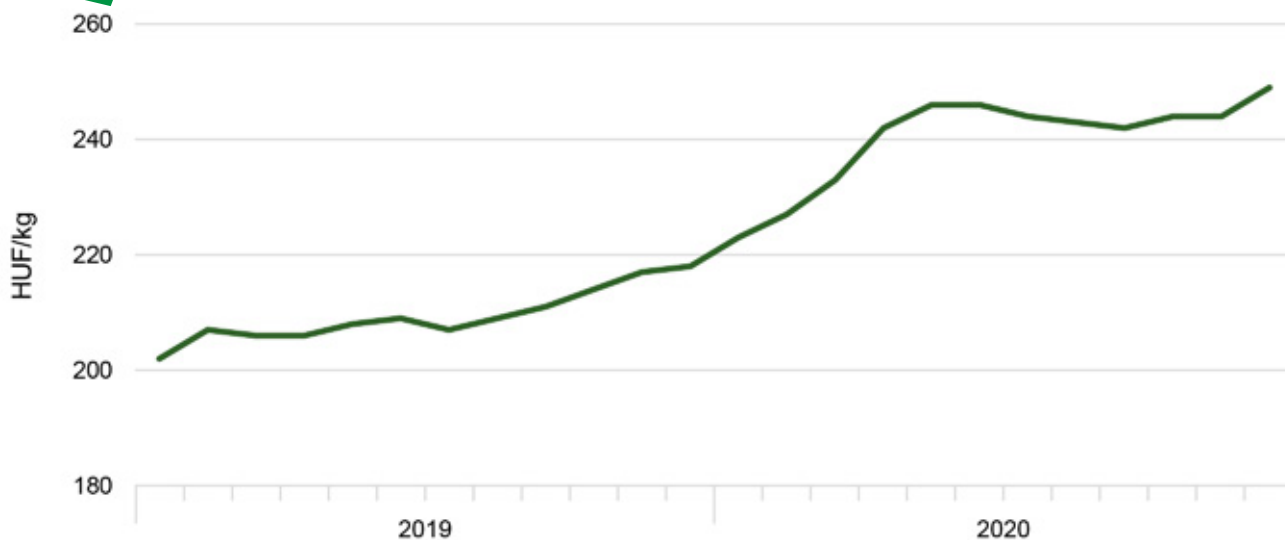
Az ABARES (2020) szerint a 2020/2021. gazdasági évben a nyerscukor világpiaci ára 320 dollár/tonnára emelkedhet.

Az Európai Unióban a fehércukor belpiaci átlagára 2020 januárjában 360 euró/tonna volt, decemberre 5 százalékkal 379 euró/tonna szintre emelkedett. Az unió a fehércukor feldolgozóit árát adatvédelmi okokból tagországoként nem teheti közzé, ezért a tagországok jelentett adataiból három regionális átlagát képez és azt hozza nyilvánosságra. Az 1. régió (Ausztria, Csehország, Dánia, Finnország, Magyarország, Litvánia, Lengyelország, Svédország, Szlovákia) átlagára néhány hónap kivételével meghaladta az uniós átlagát. A 2. régióhoz tartozó meghatározó termelő országok (Franciaország, Németország, Hollandia, Egyesült Királyság, Belgium) átlagára egész évben az uniós átlagár alatt maradt. A déli országokat, Bulgáriát, Spanyolországot, Görögországot, Horvátországot, Olaszországot, Portugáliát és Romániát tömörítő 3. régió átlagára 444 és 465 euró/tonna között mozgott, decemberben 444 euró/tonna volt (12. ábra).

Az EU-ban emelkedett a fehércukor ára 2020-ban

A KSH adatai szerint a kristálycukor fogyasztói ára a 2020. januári 223 forint/kg-ról decemberre 249 forint/kg-ra változott, ami 14 százalékos emelkedést jelentett a 2019. decemberi átlagárhoz képest (13. ábra).

13. ábra A kristálycukor fogyasztói ára Magyarországon 2019–2020 között

Forrás: a KSH adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

SERTÉSHÚS

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2020b) szerint a sertéshús globális termelése 97,8 millió tonna volt 2020-ban, 4 százalékkal múlva alul a 2019. évit. A világtermelés 39 százalékát adó Kína kibocsátása 11 százalékkal 38 millió tonnára csökkent. Az USA-ban 12,8 millió tonna sertéshúst termeltek 2020-ban (+2 százalék). Brazília sertéshústermelése 4 százalékkal 4,1 millió tonnára, Oroszorszáé 6 százalékkal 3,5 millió tonnára emelkedett. Az EC (2020c) szerint az Európai Unió sertéshústermelése 22,9 millió tonnát tett ki 2020-ban, nem változott jelentősen a 2019. évihez képest. A sertéshús-kibocsátás Kanadában 5,5 százalékkal 2,1 millió tonnára, Mexikóban 4 százalékkal 1,46 millió tonnára, Dél-Koreában 2 százalékkal 1,4 millió tonnára nőtt, Japánban nem változott számottevően (1,28 millió tonna), míg Vietnámban 6 százalékkal 2,24 millió tonnára, a Fülöp-szigeteken 20 százalékkal 1,27 millió tonnára csökkent a termelés.

-4%

Kismértékben csökkent a globális sertéshústermelés 2020-ban

Az USDA (2020b) szerint a globális sertéshúsexport volumene 16 százalékkal, az importé pedig 23 százalékkal nőtt 2020-ban a 2019. évihez képest. Az Európai Unió, az USA, Kanada és Brazília volt a legnagyobb sertéshúsexportőr. Az USA a termelés növekedése miatt 16 százalékkal több sertéshúst (3,3 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon. A közösség sertéshúskivitele az ázsiai országok (83 százalék részesedés) keresletének köszönhetően 2 százalékkal 4,3 millió tonnára emelkedett (EC, 2020c). Brazília főleg az ázsiai országokba – rekordot elérve – 36 százalékkal több (1,02 millió tonna) sertéshúst exportált (ABPA, 2021).

Kína volt a világ legnagyobb sertéshúsimportőre 2020-ban, az afrikai sertéspestissel sújtott országban a termelés csökkenése miatt az előző évihez képest csaknem a kétszeresére, 4,8 millió tonnára emelkedett a külpiacról vásárolt sertéshús mennyisége. A második helyen álló Japánba 4,5 százalékkal kevesebb sertéshús (1,42 millió tonna) érkezett (USDA, 2020b).

Az USDA (2021c) szerint a világ sertéshústermelése 6 millió tonnával 103,8 millió tonnára emelkedhet 2021-ben a 2020. évihez képest, ami főként az afrikaisertéspestis-járvány után helyreálló kínai termelés bővülésének köszönhető. Az USA és Brazília előreláthatóan növeli a termelését, míg az EU-ban és Kanadában stagnálás várható. A sertéshústermelés növekedése mellett Kína sertéshús iránti kereslete lanyhulhat, így a globális sertéshúsexport 2 százalékkal 11,1 millió tonnára, a sertéshúsimport 2,8 százalékkal 10,4 millió tonnára csökkenhet 2021-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az EC (2020d) szerint az unió sertéshústermelése 1 százalékkal lehet alacsonyabb (22,7 millió tonna), sertéshúsexportja 10 százalékkal 3,8 millió tonnára, sertéshúsimportja 3 százalékkal 144 ezer tonnára csökkenhet 2021-ben.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon 2,85 millió sertést tartottak 2020. december 1-jén, az állomány 8 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor 2 százalékkal volt kevesebb a 2020. júniusnál. Az anyakoca-állomány 5 százalékkal 163,6 ezer egyedre emelkedett a 2019. december 1-jeihez viszonyítva.

+8%

Növekedett a magyarországi sertésállomány a 2020. december 1-jei adatok alapján

A KSH adatai szerint az élősertés-behozatal volumene 29 százalékkal nőtt, míg a sertés húsimport-volumen 22 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évi mennyiséghez képest. Az élő sertés csaknem 90 százaléka Szlovákiából, Horvátországból és Németországból származott. A sertés hús 71 százaléka Németországból, Spanyolországból, Lengyelországból és Szlovákiából érkezett.

Bel- és külpia ci értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint a sertések vágása élősúlyban csaknem 3 százalékkal 557,4 ezer tonnára nőtt 2020-ban a 2019. évihez képest.

A KSH adatai szerint az élősertés-export 12 százalékkal 28,9 ezer tonnára csökkent 2020-ban a 2019-ben külpia cokra szállított mennyiséghez viszonyítva. A kivitel 68 százaléka Romániába irányult.

Magyarország 1,3 százalékkal kevesebb, 148,7 ezer tonna sertés húst értékesített a nemzetközi piacon 2020-ban, mint egy évvel korábban. A főbb exportpia cok Románia, Olaszország és Horvátország voltak. Az ázsiai pia cokra – kivéve Hongkong – nem történt sertés hús-értékesítés a magyarországi vaddisznóállományban 2018 tavaszán megjelent afrikai sertéspestis következtében életbe léptetett kiviteli tilalom miatt. Magyarország nettó sertés húsexportőr volt 2020-ban, ami legutóbb 2015-ben fordult elő.

Az AKI PÁIR adatai szerint a darabolt sertés hús (karaj, tarja, comb) belföldi értékesítése 7 százalékkal nőtt, míg a szalonnás és bőrös sertés hús félben (fejvel, lábbal, farokkal) terméké 5 százalékkal csökkent, a csontos sertés hús, lehúzott, félben (fej, láb és farok nélkül) terméké nem változott számottevően 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A piaci árak tendenciája

Az USA-ban a sertés ára dollárban kifejezve 9,7 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez képest. Az Európai Unióban a piacsza bályozás szempontjából referenciának tekintett „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,6 euró/kg hasított hideg súly volt 2020-ban, ami 5 százalékos csökkenést jelentett egy év alatt. Brazíliában, a Minas Gerais régióban brazil reálban kifejezve 36 százalékkal emelkedett a sertések ára a 2019. évi átlagárhoz viszonyítva (14. ábra). A világ sertés pia cára és az árak alakulására a németországi vaddisznóállományban megjelenő afrikai sertéspestis (ASP) jelentős hatást gyakorolt. Az ASP miatt Kína és több ázsiai ország is leállította a német sertés hús importját, ami a németországi felvásárlási árak azonnali csökkenését okozta. A piaci rést kihasználva Brazília növelte szállításait az ázsiai országokba, ez a sertésárak olyan mértékű emelkedéséhez vezetett a dél-amerikai országban, hogy a belső fogyasztók kereslete lanyhult a brazíliai sertés hús iránt.

Az OECD–FAO (2020) a sertés hústermelés bővülése miatt a sertésárak csökkenésére számít a következő években. Brazíliában a sertésárak 3 százalékos mérséklődése, míg az USA-ban stagnálása várható 2021-ben. Az unióban a sertés ára várhatóan 1–1,5 százalékkal mérséklődik (EC, 2020c).

A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan 2020-ban is követték az uniós árak tendenciáját, elsősorban a németországi árak változása hatott a hazai piacra. Az AKI PÁIR adatai szerint a vágósertés termelői ára 541 forint/kilogramm hasított

+3%

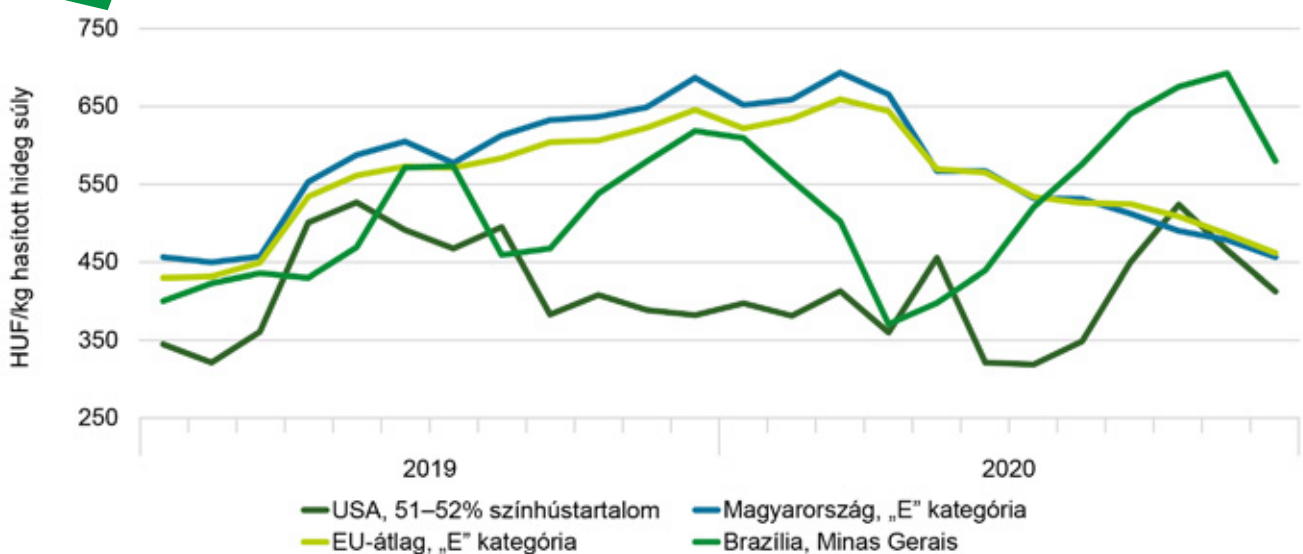
Bővült a magyarországi sertés vágás 2020-ban

meleg súly volt 2020-ban, 2 százalékkal múlva alul az egy évvel korábbi átlagárat (3. melléklet). A hazai hízósertés-kínálat kiegészítésére a vágóhidak az unió más tagországaiból importáltak sertéseket, amelyek vágóhídi belépési ára nem tért el számottevően a Magyarországon hizlaltakétól. A sertés-hús-termékpálya többi fázisában emelkedtek az árak: a csontos sertés-hús, lehúzott, félben termék feldolgozó értékesítési ára és a szalonnás és bőrös sertés-hús, félben termék ára egyaránt 2 százalékkal, a darabolt sertés-húsoké (karaj, tarja, comb) 7 százalékkal nőtt (4. melléklet). A KSH adatai szerint a rövidkaraj fogyasztói ára 13 százalékkal, a sertéscombé 14 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban.

-2%

Csökkentek a sertés-
árak Magyarországon

14. ábra A sertés-hús világsági ára 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az USDA, az MPB és az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

BAROMFIHÚS ÉS TOJÁS

Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO (2020) szerint a világ baromfi-hús-termelése az előző évihez képest 2,6 százalékkal 137,1 millió tonnára emelkedett 2020-ban. A legnagyobb baromfi-hús-előállítók továbbra is Kína (26,3 millió tonna), az Egyesült Államok (23,3 millió tonna) és Brazília (16,1 millió tonna). Nőtt a kibocsátás Oroszországban (4,6 millió tonnára), Mexikóban (3,6 millió tonnára), Japánban (2,4 millió tonnára), Törökországban (2,3 millió tonnára), Iránban (2,3 millió tonnára) és Ukrajnában (1,5 millió tonnára).

+3%

Növekedett a globális baromfi-hús-termelés 2020-ban

A globális baromfi-hús-kereskedelem 14,1 millió tonna volt 2020-ban, 1 százalékkal bővült az előző évihez képest (FAO, 2020). Emelte a baromfi-húsok kivitelét Brazília (4,2 millió tonnára) és az USA (3,9 millió tonnára), amelyek a világ baromfi-húsexportjának 57 százalékát adták. A világ baromfi-húsimportja 1,9 százalékkal 12,8 millió tonnára nőtt. A legnagyobb baromfi-hús-importőr továbbra is Kína (1,9 millió tonna) és Japán (1,3 millió tonna) volt.

Az EC (2020c) szerint a közösség baromfi-hús-termelése 1 százalékkal 13,6 millió tonnára emelkedett 2020-ban az előző évihez képest. Az unió baromfi-húsexportja 4,5 százalékkal 1,7 millió tonnára, baromfi-húsimportja 14 százalékkal 511 ezer tonnára csökkent 2020-ban előző évihez viszonyítva. Az import több mint 70 százaléka Brazíliából (-3 százalék) és Thaiföldről (-24 százalék) származott, a két országból összesen 359 ezer tonna (-12 százalék) baromfi-hús érkezett (EC, 2021c).

Csirkehús

Az USDA (2020b) szerint a csirkehús globális termelése 1,5 százalékkal 100,8 millió tonnára emelkedett 2020-ban az előző évihez képest. A legnagyobb kibocsátók közül az USA csirkehús-előállítása 1,6 százalékkal 20,3 millió tonnára, Kínáé 8 százalékkal 14,9 millió tonnára, Brazíliáé 1,4 százalékkal 13,9 millió tonnára bővült. Az Európai Unió csirkehústermelése 1,6 százalékkal 12,4 millió tonnára csökkent a vizsgált időszakban.

A világ csirkehúsexportja az előző évihez képest 1 százalékkal 12 millió tonnára nőtt 2020-ban. A forgalom csaknem háromnegyedét Brazília, az USA és az EU bonyolította. A világszinten a legtöbb csirkehúst Japán (1,1 millió tonna) és Kína (985 ezer tonna) vásárolta 2020-ban. Az Európai Unió a 2019. évinél 11,6 százalékkal kevesebb csirkehúst (640 ezer tonna) vásárolt a nemzetközi piacról.

Pulykahús

Az Eurostat adatai szerint az unió pulykahústermelése 4,5 százalékkal 1,9 millió tonnára emelkedett 2020-ban az előző évihez képest. A meghatározó pulykahústermelő országok közül Németországban (+1,1 százalék), Franciaországban (+1,3 százalék), Olaszországban (+4,2 százalék), Lengyelországban (+5,5 százalék), Spanyolországban (+14,7 százalék) és Magyarországon (+3,2 százalék) nőtt a kibocsátás.

Tojás

Az EC (2020c) szerint az Európai Unió tojástermelése 6,3 millió tonnát tett ki 2020-ban, nem változott számottevően az egy évvel korábbihoz képest. A közösség

tojás- és tojástermékekexportja csaknem 1 százalékkal 242 ezer tonnára, tojás- és tojástermékimportja pedig 7,6 százalékkal 25 ezer tonnára nőtt 2020-ban az előző évhez képest (EC, 2021d). Az importvolumen több mint fele (+6,5 százalék) Ukrajnából érkezett.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon a tyúkfélék száma 28,9 millió volt 2020. december 1-jén, 6 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, a tojóállomány 8,7 millió volt (-21 százalék).

A KSH adatai szerint a baromfihúsimport (víziszárnyassal együtt) mennyisége 7 százalékkal, értéke 9,3 százalékkal nőtt 2020-ban a 2019. évihez viszonyítva. A csirkehús beszállítása 11 százalékkal emelkedett, míg a pulykahúsé csaknem 20 százalékkal csökkent. A legtöbb baromfihús Lengyelországból, Romániából és Ausztriából érkezett Magyarországra.

A héjastojás-import mennyisége 19,3 százalékkal, értéke 11,9 százalékkal emelkedett 2020-ban a 2019. évihez képest. A tojás főleg Lengyelországból, Szlovákiából, Litvániából és Németországból származott.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint Magyarországon 675 ezer tonna (élő súly) baromfit vágtak le 2020-ban, 3,4 százalékkal kevesebbet, mint 2019-ben. Ebből a vágócsirke 466 ezer tonnát (+5,9 százalék), a vágópulyka 103 ezer tonnát (+2,9 százalék) tett ki.

Az AKI PÁIR adatai szerint a friss baromfihúsok belföldi értékesítése 11 százalékkal nőtt 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A KSH adatai alapján Magyarország baromfihúsexportja 10 százalékkal 210 ezer tonnára csökkent 2020-ban az előző évihez viszonyítva. Pulykahúsból 16 százalékkal kevesebb hagyta el az országot, a csirkehús kivitele nem változott számottevően a megfigyelt időszakban.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az étkezési tojás belföldi értékesítése 22 százalékkal nőtt 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest. A KSH adatai szerint a héjastojás-export mennyisége 6,9 százalékkal, értéke 1,7 százalékkal csökkent. A kivitellel elsősorban az unióba irányult.

A piaci árak tendenciája

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a vágócsirke élő súlyos termelői ára 2,1 százalékkal 254 forint/kilogrammmra, a vágópulykéé 1,7 százalékkal 379 forint/kilogrammmra csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest (15. ábra, 5. melléklet).

Az Európai Bizottság adatai szerint az egész csirke uniós átlagára 184 euró/100 kg volt 2020-ban, ami 3 százalékos csökkenést jelentett az egy évvel korábbihoz viszonyítva (16. ábra), ugyanakkor Magyarországon a 65 százalékos (grillfertig) friss egész csirke feldolgozói értékesítési ára 3,3 százalékkal 507 forint/kg-ra emelkedett (6. melléklet). A vizsgált csirkehúsok feldolgozói értékesítési ára -6,5 és +3,3 százalék

-2%

Enyhén csökkent
a vágócsirke és
a vágópulyka ára
Magyarországon

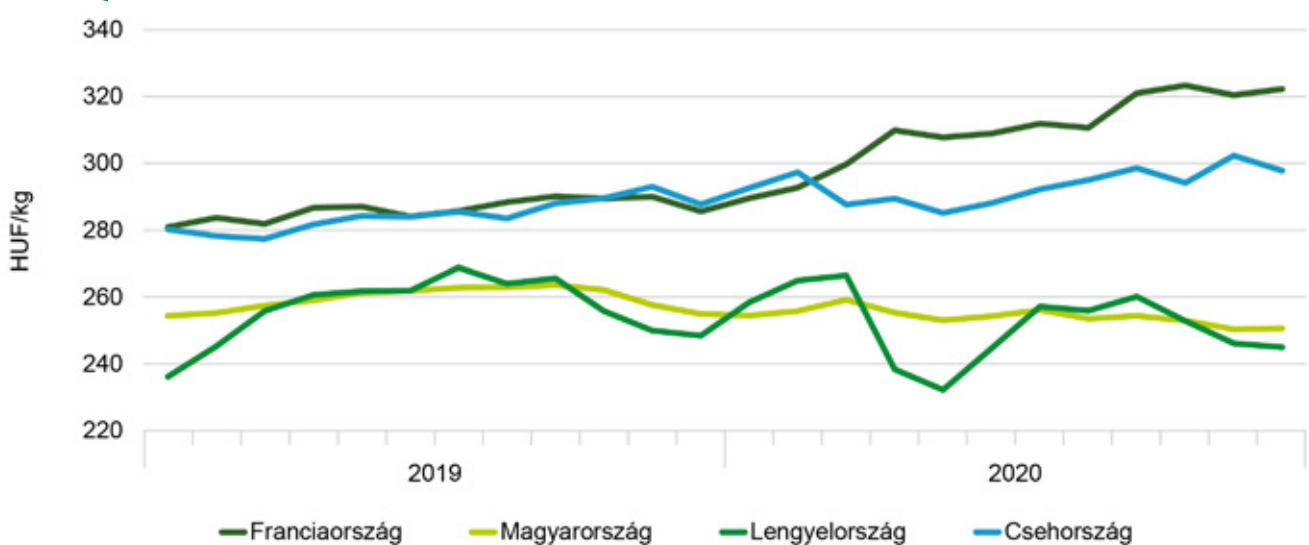
közötti tartományban ingadozott; a pulykamell árának csökkenése nagyobb mértékű volt, mint a vágópulyka termelői árának mérséklődése.

Az unióban az étkezési tojás ára 2020 első hét hónapjában magasabb szintet ért el, mint 2019-ben, majd az év második felében a szezonálisnak megfelelően alakult (17. ábra). A magyarországi tojásárak tendenciája hasonló volt az unióshoz, az étkezési tojás (M+L) csomagolóhelyi értékesítési ára 8,5 százalékkal volt magasabb 2020-ban az egy évvel korábbinál. Az étkezési tojás árának húsvét környékén jellemző szezonális emelkedése a kijárási korlátozások következtében elmaradt.

+8,5%

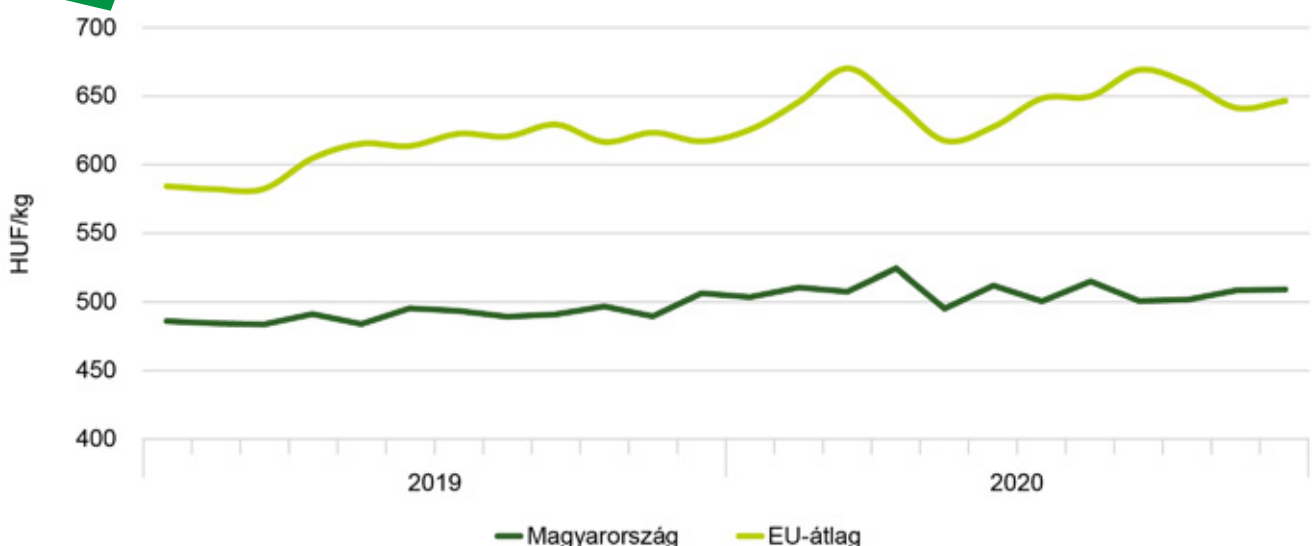
Emelkedett
Magyarországon az
étkezési tojás
csomagolóhelyi
értékesítési ára

15. ábra A vágócsirke termelői ára az Európai Unió néhány tagországában 2019–2020 között

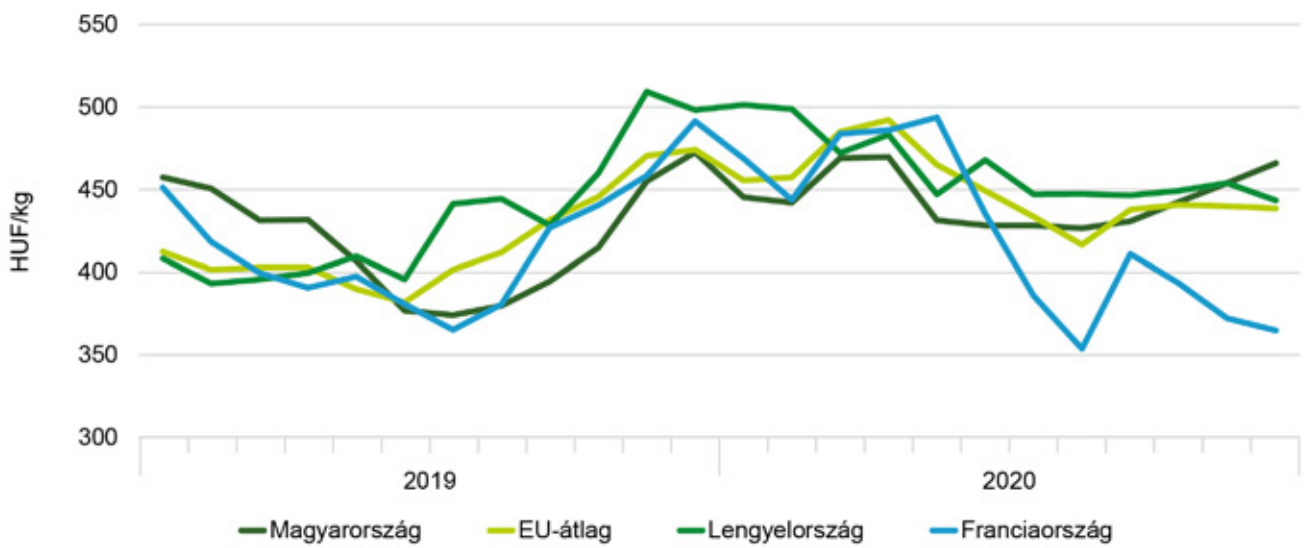
Forrás: az AKI PÁIR, valamint az MRiRW ZSRIR, a PPA-ATIS és az Agreste adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

16. ábra Az egész csirke feldolgozó értékesítési ára az Európai Unióban 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

17. ábra Az étkezési tojás (M+L) csomagolóhelyi ára az Európai Unióban 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

MARHAHÚS

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2020b) szerint a marhahús globális termelése 60,4 millió tonna volt 2020-ban, 2 százalékkal csökkent az előző évihez képest. Az Amerikai Egyesült Államokban stagnált (12,4 millió tonna), Brazíliában 1 százalékkal (10,1 millió tonnára), Indiában 14,5 százalékkal (3,7 millió tonnára), Ausztráliában 5,5 százalékkal (2,1 millió tonnára) mérséklődött, ugyanakkor Kínában 1,6 százalékkal (6,8 millió tonnára), Argentínában 1,8 százalékkal (3,2 millió tonnára), Mexikóban 3 százalékkal (2,1 millió tonnára) nőtt a kibocsátás. Az EC (2020c, d) szerint az unió marha- és borjúhústermelése 1,4 százalékkal csökkent, 6,9 millió tonna volt 2020-ban.

-2%

Csökkent
a globális marhahús-
termelés 2020-ban

A világ marha- és borjúhúsexportja 4 százalékkal mérséklődött 2020-ban az előző évihez képest. Brazília marhahúskivitele 10 százalékkal 2,55 millió tonnára, Argentínáé 6 százalékkal 810 ezer tonnára nőtt, ugyanakkor Ausztrália exportja 18 százalékkal 1,4 millió tonnára, az USA-é 4,3 százalékkal 1,3 millió tonnára és Indiáé 30 százalékkal 1 millió tonnára csökkent (USDA, 2020b). Az unió marhahúskivitele 1 százalékkal 582 ezer tonnára emelkedett, míg marhahúsfogyasztása 2 százalékkal csökkent (EC, 2020c).

A globális marhahúsimport egy év alatt 3,6 százalékkal emelkedve 9,1 millió tonnát tett ki 2020-ban. A két legnagyobb importőr Kína és az USA volt: Kína beszállítása 26 százalékkal 2,75 millió tonnára, az Egyesült Államoké pedig 12 százalékkal 1,56 millió tonnára bővült (USDA, 2020b). A közösség az egy évvel korábbinál 10 százalékkal kevesebb, 348 ezer tonna marhahúst importált 2020-ban. A marhahús több mint háromnegyede Brazíliából, Argentínából és Uruguayból származott (EC, 2020d).

Az USDA (2020b) szerint a marhahús globális termelése előreláthatóan 1,6 százalékkal 61,5 millió tonnára nő 2021-ben. Az USA kibocsátása 12,5 millió tonna lehet (+1 százalék). A termelés növekedhet Brazíliában (+4 százalék), Kínában (+2 százalék), Indiában (+8 százalék) és Mexikóban (+1,9 százalék), míg Argentínában (-2,5 százalék) és Ausztráliában (-1,7 százalék) csökkenhet.

Az USDA (2020b) 10,8 millió tonnára teszi a világ marhúsexportját 2021-re, ami 3 százalékkal több az előző évinél. Brazília marhahúskivitele elérheti a 2,67 millió tonnát (+5 százalék), míg Ausztrália kiszállítása 5 százalékkal 1,36 millió tonnára csökkenhet. Az USA kivitele 1,4 millió tonna (+6 százalék), Indiáé 1,2 millió tonna (+14 százalék) lehet. A globális marhahúsimport elérheti a 9,26 millió tonnát 2021-ben (+1 százalék). Kína várhatóan 2,85 millió tonna (+3,6 százalék) és az USA 1,4 millió tonna (-9 százalék) marhahúst importál 2021-ben.

Az EC (2020c) szerint az unió marhahústermelése 6,77 millió tonna lehet 2021-ben, 1,5 százalékkal kevesebb a 2020. évihez képest. A marhahúsimport 359 ezer tonna (+3 százalék) körül várható, a belső fogyasztás 1 százalékkal csökkenhet ugyanakkor. A marhahúsexport 582 ezerről 555 ezer tonnára csökkenhet.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 2011 óta folyamatosan gyarapodik a szarvasmarha-állomány. A KSH adatai szerint 2020. december 1-jén 932,9 ezer szarvasmarhát számláltak az országban, az állomány egy év alatt 3 százalékkal bővült.

.....
Gyarapodó
szarvasmarha-állomány
Magyarországon
.....

A KSH adatai szerint az élőmarha-import mennyisége 14 százalékkal emelkedett, míg a marhahús-import volumene 6 százalékkal csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest. Az élő szarvasmarha 65 százaléka Németországból, Hollandiából, Romániából és Lettországból származott, míg a marhahús 45 százalékát Ausztriából, 26 százalékát Hollandiából és 18 százalékát Lengyelországból importálták.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint 2020-ban a szarvasmarha vágása élősúlyban 5,1 százalékkal csökkent az előző évihez képest. Az összes vágás 63 százalékát adó tehének vágása 4,3 százalékkal, a bikáké 12,7 százalékkal csökkent, míg az üszöké 3,7 százalékkal emelkedett.

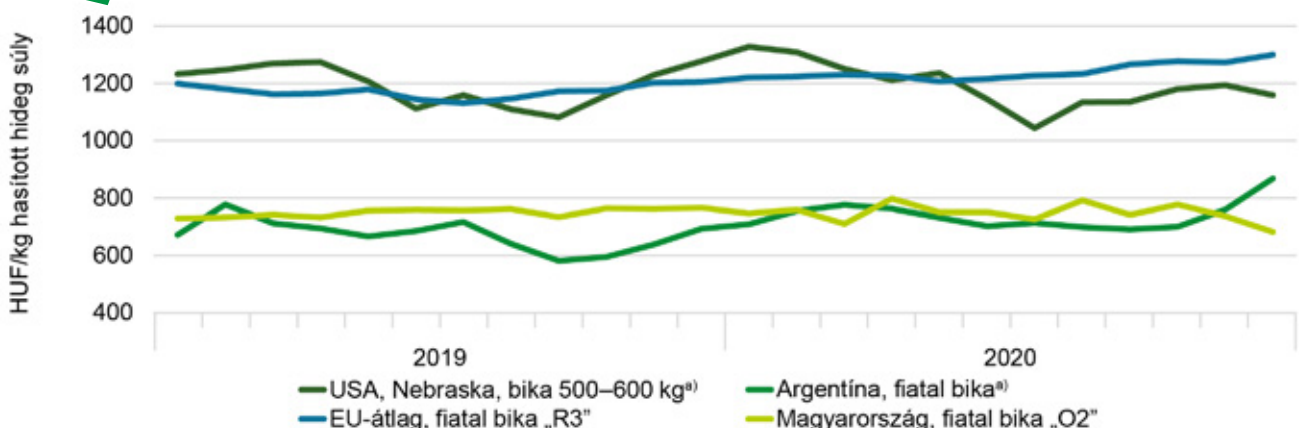
A Magyarországon nevelt szarvasmarhák jelentős része 2020-ban is élve került a nemzetközi piacra. Az élőmarha-export volumene 10 százalékkal nőtt, a legtöbb szarvasmarhát Ausztriába szállították, ahová 12 százalékkal csökkent a kivitel. A második legnagyobb piac Törökország volt, ahol 18 százalékkal esett a Magyarországról vásárolt szarvasmarhák mennyisége. A marhahúsexport mennyisége 3 százalékkal mérséklődött a vizsgált időszakban, amelynek 53 százaléka Hollandiába és Ausztriába került.

A piaci árak tendenciája

A termelés és a kereskedelem szempontjából meghatározó országok közül az USA-ban a bika ára dollárban kifejezve 6 százalékkal mérséklődött 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest, forintban kifejezve nem változott jelentősen (18. ábra). Argentínában a

18. ábra

A marhahús világpiazi ára 2019–2020 között

^{a)} Átszámítási tényező élősúlyról hasított súlyra 0,63.

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az Európai Bizottság, az USDA és a MINAGRI adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

nagyobb marhahúskínálat és az élénk nemzetközi kereslet argentin pezóban kifejezve a bika árának 54,5 százalékos emelkedését eredményezte 2020-ban. Brazíliában az erős külpiazi kereslet hatására a szarvasmarha ára 39 százalékkal emelkedett 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest.

A koronavírus-járvány első hullámában a Horeca-szektor kereslete jelentősen lecsökkent az értékes marhahúsrészek és a hamburgerhúsok iránt. E húsféleségek egy részét a kiskereskedelemben próbálták értékesíteni, ami nyomást gyakorolt a fogyasztói és a termelői árakra. Az európai exportőrök Kína, Japán és Dél-Korea piacain igyekeztek többet értékesíteni a minőségi marhahúsból. A belpiaci felesleg levezetésére az Európai Bizottság április végén lehetővé tette a marhahús 90–150 nap közötti magántárolásának támogatását.

Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,54 euró/kg hasított hideg súly volt 2020-ban, 1,7 százalékkal mérséklődött az előző évi átlagárhoz képest. A tehén „O3” ára (19. ábra) 4,6 százalékkal 2,71 euró/kg-ra, az üsző „R3” ára pedig 2,1 százalékkal 3,65 euró/kg-ra csökkent egy év alatt.

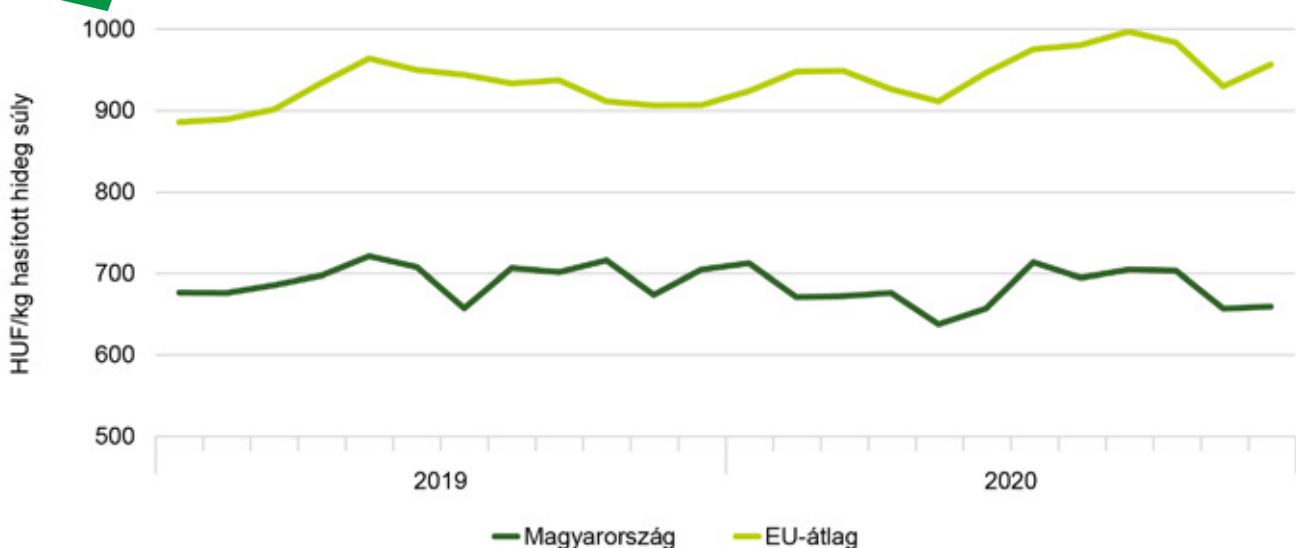
Magyarországon a vágómarha termelői ára csaknem 1 százalékkal mérséklődött 2020-ban az előző évi átlagárhoz képest (7. melléklet). A csontos marhahús frissen, félben termék feldolgozói értékesítési ára 22 százalékkal esett, a csontos marhahús frissen, negyedben termékek ára 4–5 százalékkal csökkent (4. melléklet). A KSH adatai szerint a marharostélyos fogyasztói ára 10 százalékkal emelkedett 2020-ban a 2019. évihez viszonyítva.

Az OECD–FAO (2020) szerint Brazíliában a szarvasmarhaárak 1 százalékos mérséklődése várható 2021-ben, míg az USA-ban az árak stagnálására lehet számítani. Az EC (2020c) szerint az Európai Unióban a marhahús ára nem változik számottevően.

-1%

Minimális mértékben csökkent a vágómarha termelői ára Magyarországon

19. ábra A vágótehén „O3” vágóhídi belépési ára 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

JUHHÚS

Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO (2020) szerint a juhhús globális termelése 16 millió tonna volt 2020-ban, nem változott számottevően az előző évihez képest. A legnagyobb kibocsátó Kína (4,9 millió tonna) volt, az ázsiai kontinensen további nagy juhhústermelő országok India (728 ezer tonna), Pakisztán (523 ezer tonna) és Törökország (436 ezer tonna), míg Afrikában Nigéria (386 ezer tonna) és Algéria (347 ezer tonna). Ausztráliában 10 százalékkal 677 ezer tonnára csökkent a juhhústermelés, míg Új-Zélandon 1 százalékkal 452 ezer tonnára nőtt. A világ juhhús-kereskedelme lanyhult 2020-ban, az export és az import egyaránt 5 százalékkal mérséklődött. A nemzetközi piacra kerülő juhhús csaknem 86 százaléka Ausztráliából és Új-Zélandról származott. A legnagyobb juhhús-importőr Kína, az USA és az Európai Unió volt 2020-ban.

Nem változott
a juhhús globális
termelése
2020-ban

Az ABARES (2020) szerint Ausztrália juhállománya 4,7 százalékkal 62,7 millió egyedre csökkent a 2019/2020. gazdasági év (július–június) végére, azonban a 2020/2021. évi szezon zárólétszáma 65,2 millió lehet. A bárányok vágása 8,2 százalékkal 20,3 millió darabra, a juhoké 15 százalékkal 8,3 millió darabra mérséklődött a 2019/2020. gazdasági évben, a folyó gazdasági évben csak a bárányok vágásának emelkedésére (+3 százalék) számítanak a szakértők, míg a juhok esetében 30 százalékos esést jeleznek. A juhhústermelés várhatóan 13 százalékkal 645 ezer tonnára mérséklődik a 2020/2021. évi szezonban. Ausztrália bárány- és juhhúsexportja 462 ezer tonnáról 418 ezer tonnára csökkenhet a vizsgált időszakban.

A New Zealand Economic Service (2020) szerint Új-Zéland juhállománya 26,2 millió egyed volt 2020. június 30-án, 2,3 százalékkal volt kevesebb az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor az anyajuhállomány nem változott számottevően. A bárányhúskivitel 1,6 százalékkal 300 ezer tonnára mérséklődött a 2019/2020. gazdasági évben (október–szeptember) és várhatóan további 6,5 százalékkal csökken a 2020/2021. évi szezonban. A juhhús exportja 83 ezer tonnára (–1 százalék) mérséklődött az előző szezonban, és 10 százalékkal eshet a 2020/2021. gazdasági évben.

Az EC (2020c, d) szerint az unió juh- és kecskehústermelése 3 százalékkal 570 ezer tonnára mérséklődött 2020-ban. A közösség juh- és kecskehúsimportja 4 százalékkal 156 ezer tonnára csökkent, a legnagyobb beszállító Új-Zéland volt. A nemzetközi piacon értékesített juh- és kecskehús mennyisége 6 százalékkal 60 ezer tonnára nőtt, az unió főre jutó juh- és kecskehús fogyasztása 1,3 kilogramm volt 2020-ban.

–3%

Csökkent
az EU juh- és
kecskehústermelése
2020-ban

Az EC (2020c) szerint az unió juh- és kecskehústermelése az előző évihez hasonlóan 570 ezer tonna lehet 2021-ben. A juh- és kecskehúsimport 2,5 százalékkal 152 ezer tonnára csökkenhet, az egy főre eső juh- és kecskehús fogyasztás nem változik lényegesen.

Magyarországi piaci tendenciák

Bel- és külpiaci értékesítés

A KSH adatai szerint Magyarország juhállománya 943,8 ezer egyed volt 2020. december 1-jén, 11 százalékkal csökkent a 2019. decemberihez képest. Az anyajuhok létszáma –4 százalékkal 754,0 ezer egyedre változott.

Az AKI vágási statisztikája szerint a juhok vágása élősúlyban kifejezve 15,9 százalékkal 1,4 ezer tonnára csökkent 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A KSH adatai szerint 15 százalékkal kevesebb bányát került a nemzetközi piacra 2020-ban, mint egy évvel korábban. A magyarországi bányák legnagyobb piaca továbbra is Olaszország volt, amelynek a kivitel belüli részaránya 82 százalék körül alakult, ez 1,1 százalékpontos csökkenést jelentett a vizsgált összehasonlításban. Az élóbányá-export 7 százaléka Németországba, 4 százaléka Ausztriába irányult, mindkét országba nőtt a kivitel.

A piaci árak tendenciája

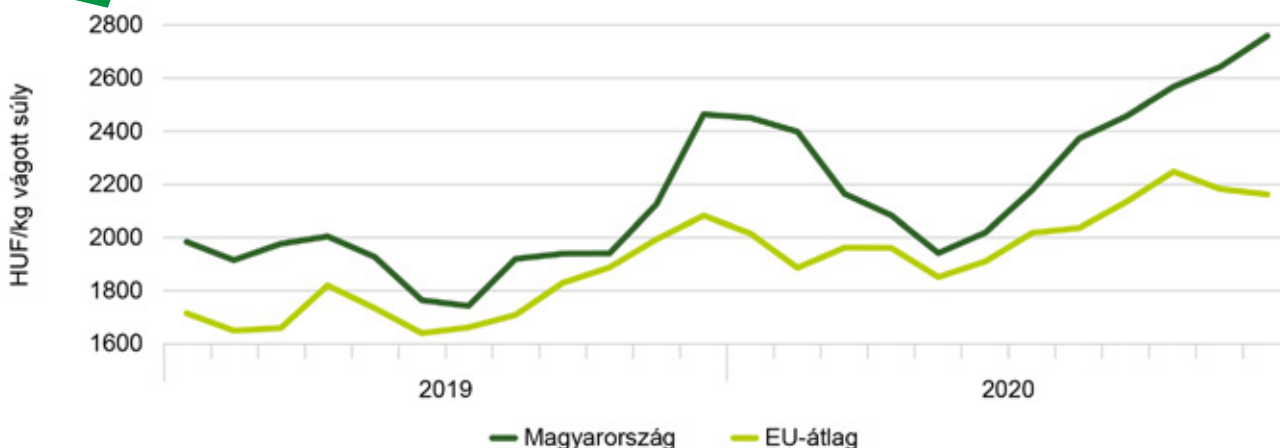
Az ABARES (2020) szerint Ausztráliában a bányák ára 12 százalékkal volt magasabb a 2019/2020. gazdasági évben az előző szezonéhoz képest, mivel az ausztráliai gazdák kevesebb vágóbányát tudtak a vágóhidakra küldeni. A kínálat bővülése miatt a 2020/2021. évi szezonban a bányák ára 10 százalékkal csökkenhet. A New Zealand Economic Service (2020) szerint Új-Zélandon a bányák ára 9-10 százalékkal csökkenhet a 2020/2021. gazdasági évben, míg az OECD-FAO (2020) ennél kisebb mértékű (2 százalék körüli) árcsökkenést jelez.

A koronavírus-járvány miatt tavasszal bevezetett korlátozások érzékenyen érintették az ágazatot, így a belső piaci nyomás enyhítése érdekében az Európai Bizottság április végén a juh- és kecskehús 90–150 nap közötti magántárolásának támogatásához biztosított forrást. Az Európai Unióban a könnyű bányák ára euróban kifejezve 5,6 százalékkal, Olaszországban, Magyarország legnagyobb exportpiacán pedig 7,6 százalékkal emelkedett 2020-ban az előző évihez viszonyítva (20. ábra). A nehéz bányák ára csaknem 10 százalékkal nőtt ugyanekkor. A magyarországi juhágazat szempontjából a fő értékesítési szezont nehezítette meg a koronavírus-járvány első hulláma. A kiszállítás kezdeti nehézségei után sikerült a kereskedelmi útvonalakat kialakítani, így a vágóbányák értékesítése megoldódott. Magyarországon a vágóbányák termelői ára 14 százalékkal emelkedett 2020-ban a 2019. évihez képest (7. melléklet).

Emelkedtek a bányák
árak 2020-ban

Az EC (2020c) az unióban a juh- és bányahús árának 3-4 százalék körüli mérséklődését valószínűsíti 2021-ben, és a világpiacon is hasonló mértékű csökkenésre számítanak.

20. ábra A könnyű bányák termelői ára 2019–2020 között

Forrás: az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2020c) szerint a tejtermékek világkereskedelmét meghatározó országok tejtermelése 2 százalékkal bővült 2020-ban az előző évihez képest. A teljes tejpor globális termelése 5 százalékkal, a vajé 4 százalékkal, a sovány tejporé 3 százalékkal, a sajté 1 százalékkal nőtt.

Az EC (2021e) szerint a közösség tejfelvásárlása az Egyesült Királyság nélkül 2 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest. Ez a tejhozam javulásából adódhatott, mivel a tej- és kettős hasznosítású tehenek állománya 2020 nyarán 1 százalékkal volt kevesebb az egy évvel korábbinál. Az unió tehénvágása élőszűlyben 1 százalékkal csökkent 2020-ban, míg az üszöké stagnált 2019-hez viszonyítva. A Rabobank (2020) szerint a közösségben 0,5 százalékkal több nyerstejet vásárolhatnak fel 2021-ben, mint 2020-ban.

+2%

Kissé nőtt
az EU tejfelvásárlása
2020-ban

Az Európai Unióban a sűrített tej előállítás 5 százalékkal, a folyadéktejé és a vajé egyaránt 3 százalékkal, a sovány tejporé, a teljes tejporé és a sajté egyaránt 2 százalékkal nőtt, míg a tejszíné és a savanyított tejtermékeké stagnált 2020-ban a 2019. évihez viszonyítva. A vaj, a teljes tejpor és a sajt termelésének növekedéséhez hozzájárult, hogy a harmadik országokba irányuló kivitelük volumene 20, 12 és 7 százalékkal emelkedett (EC, 2021e).

Az USDA (2020c) szerint teljes tejpor globális exportja 4 százalékkal, a sajté 3 százalékkal emelkedett, míg a vajé és a sovány tejporé egyaránt 2 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez viszonyítva. Új-Zéland vajexportja 8 százalékkal, a sovány tejporé 4 százalékkal, a sajté 2 százalékkal csökkent, míg a teljes tejporé stagnált (EC, 2021f). Az USA soványtejpor-kivitele 16 százalékkal nőtt, ami ellensúlyozta az EU kivitelének 14 százalékos csökkenését (EC, 2021f).

Az EC (2021f) szerint Japán sajtbehozatala 4 százalékkal csökkent, míg Oroszországé 8 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest. Kína vajimportja 35 százalékkal és Oroszországé 9 százalékkal nőtt. Kína teljestejpor-importja 4 százalékkal, soványtejpor-beszállítása 2 százalékkal csökkent, míg Indonézia az utóbbiból 5 százalékkal többet vásárolt a világpiacon.

A koronavírus-járvány miatt az Európai Bizottság 2020. április végén összesen 30 millió eurót bocsátott rendelkezésre a sovány tejpor, a vaj és a sajt magántárolásának támogatására. Magyarországon a vaj és a sovány tejpor termelése alacsony, így vajból 60 tonnát ajánlottak fel a feldolgozók, míg sovány tejporból nem történt felajánlás. Sajtából bár a rendelkezésre álló 809 tonnás mennyiségből 518 tonnát kihasználtunk, ez azonban éves sajttermelésünk 1 százalékát sem éri el. Az Európai Unióban a készletek az erőteljes bel- és külpiazi kereslet miatt 2020 végére gyakorlatilag kiürültek: a sajt magántárolási készlete üres volt, a vajé 153 tonnára, a sovány tejporé 4345 tonnára csökkent. Az USA-ban a vaj 2020. decemberi zárókészlete 44 százalékkal, a sajté 6 százalékkal (USDA, 2021d), a sovány tejporé 15 százalékkal (USDA, 2021e) volt magasabb az egy évvel korábbinál.

Az USDA (2020c) szerint a globális tejkínálat növekedése 1 százalék körüli lehet 2021-ben: Indiában, Brazíliában, Argentínában és az USA-ban egyaránt 2 százalékkal,

Új-Zélandon 1 százalékkal nőhet, míg Oroszországban, az Európai Unióban és Ausztráliában nem változik jelentősen. A vaj és a sajt globális termelése egyaránt 2, a sovány, illetve a teljes tejpore egyaránt 1 százalékkal emelkedhet 2021-ben az előző évihez viszonyítva. Az unióban a sovány tejpore termelése 3 százalékkal, a sajté és a vajé egyaránt 1 százalékkal nőhet, a friss tejtermékek stagnálhatnak, míg a teljes tejpore 1 százalékkal csökkenhet (EC, 2020d).

Az USDA (2020c) szerint Japán sajtbehozatala stagnálhat, Oroszországtól 3 százalékkal csökkenhet; Oroszország vajimportja 10 százalékkal csökkenhet, míg Kínától 14 százalékkal nőhet; Mexikó soványtejpore-beszállítása 12 százalékkal, Kínától 6 százalékkal emelkedhet; Kína teljestejpore-importja 4 százalékkal nőhet, míg Algériától 13 százalékkal csökkenhet 2021-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint 2020. december elsején a tehenek állománya 1 százalékkal 414 ezer egyedre nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az AKI vágási statisztikai adatai szerint a tehenek vágása élősúlyban kifejezve 4 százalékkal csökkent, míg az üszöké 4 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest.

A kínálatot a hazai tej és tejtermékek mellett évről évre növekvő mértékben importtermékek egészítik ki. A KSH adatai szerint a tejsavó behozatala 32 százalékkal, a vaj és vajkrém termékcsoporthoz 2 százalékkal bővült, a sajt és túró termékcsoporthoz és a dobozos tejé stagnált, míg a savanyított tejtermékeké 1 százalékkal csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest. A sajt és a túró fele Németországból származott. A teljes nyerstej behozatala 63 százalékkal csökkent, amelynek fele Szlovákiából érkezett. A sürtett vagy édesített tej és tejszín importja 10 százalékkal volt több a vizsgált időszakban.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI PÁIR adatai szerint a nyerstej felvásárlása 2020-ban 6 százalékkal emelkedett az előző évihez viszonyítva. A felvásárolt nyerstej fehérjetartalma és zsírtartalma nem változott egy év alatt (fehérje: 3,32 százalék, zsír: 3,71 százalék).

A KSH adatai szerint Magyarország tej- és tejtermék-külkereskedelmi egyenlege értékben 11 százalékkal javulva negatív maradt 2020-ban, az export árbevétele 9 százalékkal, az import értéke 6 százalékkal nőtt. A teljes zsírtartalmú nyerstej exportjának mennyisége 9 százalékkal, a fölözötté 54 százalékkal bővült, ami hozzájárult a belpiaci túlkínálat levezetéséhez. A dobozos tej kivételével valamennyi tejtermék exportja bővült, ami szintén a felesleg levezetését segítette. A vaj és vajkrém termékcsoporthoz kivitele mennyiségben 89 százalékkal, a sajt és túró termékcsoporthoz 6 százalékkal, a tejsavóé 5 százalékkal, a savanyított tejtermékeké 1 százalékkal bővült, míg a dobozos tejé 15 százalékkal csökkent 2020-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A koronavírus-járvány kezdetekor pánikvásárlás volt megfigyelhető a tartós tej piacán. Az AKI PÁIR adatai szerint 2020 márciusában a dobozos tartós tej belföldi értékesítése csaknem 70 százalékkal múlta felül az előző év azonos hónapjának mennyiségét, áprilisban már csupán 45 százalékkal, ezt követően lanyhult a kereslet. Éves szinten az 1,5 százalékos zsírtartalmú tartós dobozos tej belföldi értékesítése 14 százalékkal, a 2,8 százalékos zsírtartalmú friss dobozos tej pedig 6 százalékkal nőtt. A hazai gyár-

+6%

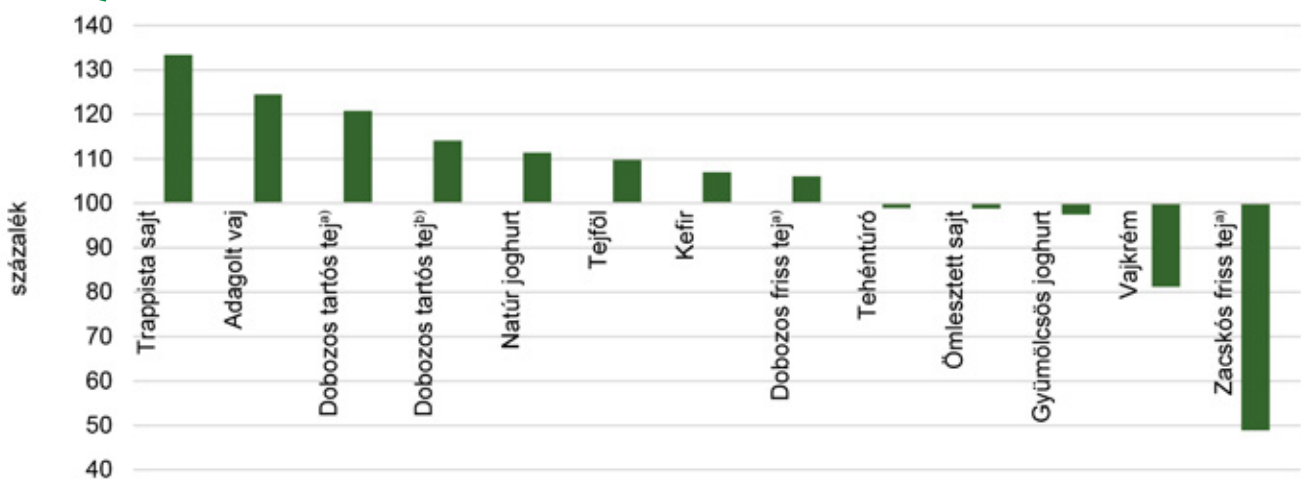
Bővült
a magyarországi
nyerstej-felvásárlás
2020-ban

tású tejtermékek közül a trappista sajt belföldi értékesítése emelkedett a legnagyobb mértékben (+33 százalék) 2020-ban az előző évihez képest, míg a 2,8 százalékos zsírtartalmú friss zacskós tej a felére csökkent (21. ábra).

A piaci árak tendenciája

A nyerstej ára nemzeti valutában kifejezve Magyarországon 5 százalékkal (8. melléklet), Új-Zélandon 2 százalékkal emelkedett, míg az EU-ban és az USA-ban egyaránt 2 százalékkal csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest (22. ábra). A hazai nyerstejár növekedése kedvezőnek tűnhet nemzetközi összevetésben, meg kell azonban jegyezni, hogy

21. ábra Néhány tejtermék belföldi értékesítésének változása 2020-ban (2019=100)

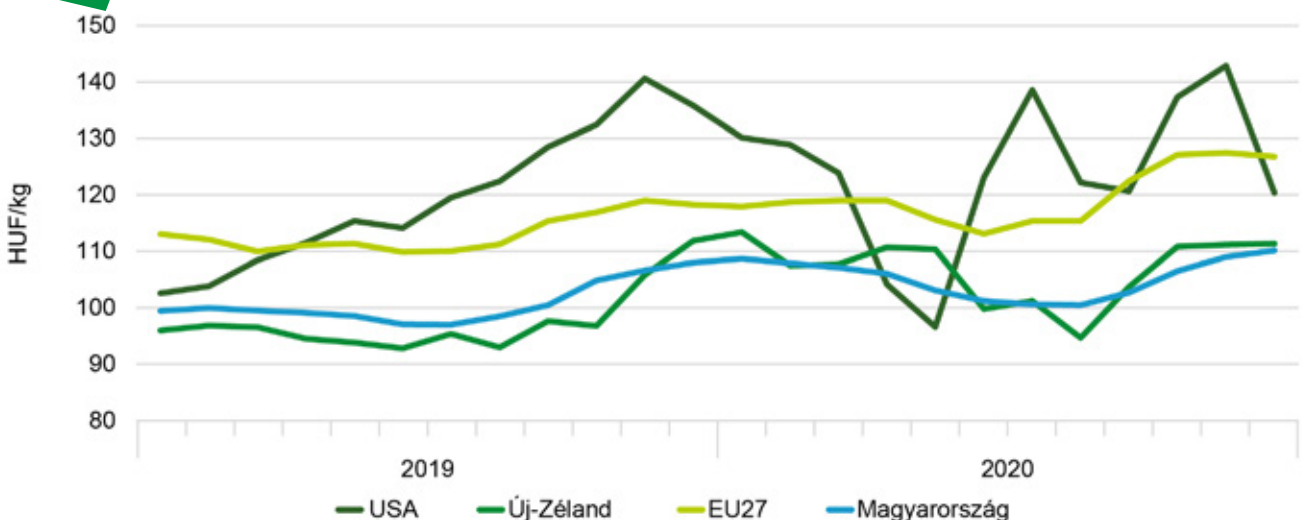

^{a)} 2,8 százalékos zsírtartalom.

^{b)} 1,5 százalékos zsírtartalom.

Forrás: az AKI PÁIR adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

22. ábra A nyerstej termelői ára a világon 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR, valamint az USDA, az LTO és az Európai Bizottság adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

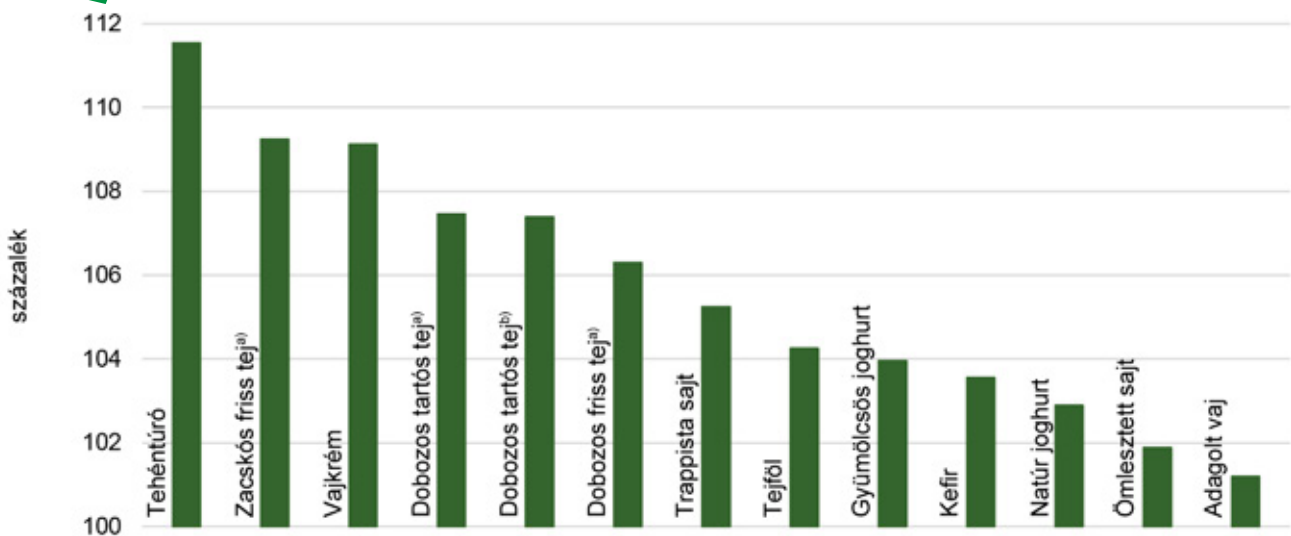
az emelkedés üteme folyamatosan lassult: januárban 9 százalék, augusztus és december között 2 százalék körüli volt az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A Ministry for Primary Industries (2020) szerint Új-Zélandon a nyerstej szárazanyag-tartalomra vonatkozó ára osztalékkal együtt 2 százalékkal csökkenhet a 2020/2021. gazdasági évben (június–május), majd a 2021/2022. gazdasági évben 2 százalékkal emelkedhet az előző szezonhoz képest. Az USA-ban a nyerstej ára 2021-ben 4 százalékkal csökkenhet az egy évvel korábbihoz viszonyítva (USDA, 2021f). Magyarországon 2021 elején stagnáló nyerstejára lehet számítani.

A sovány tejpör világszintű ára (FOB Óceánia) 2020-ban 7 százalékkal, a sajté 1 százalékkal nőtt, míg a teljes tejpöré 5 százalékkal, a vajé 15 százalékkal csökkent.

Az AKI PÁIR adatai szerint a vizsgálatba vont tejtermékek feldolgozó értékesítési ára 2020-ban átlagosan 6 százalékkal volt magasabb a 2019. évinél, ezzel meghaladta a nyerstej termelői árának növekedését (9. melléklet). Az egyes termékek árának emelkedése 1 és 12 százalék között alakult (23. ábra). A KSH adatai szerint az 1,5 százalékos zsírtartalmú dobozos ESL-tej fogyasztói ára áfával 9 százalékkal, a 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos ESL-tejé 8 százalékkal, a trappista sajté 7 százalékkal emelkedett 2020-ban az előző évihez képest.

Magyarországon emelkedett a tejtermékek feldolgozó értékesítési ára 2020-ban

23. ábra Néhány tejtermék feldolgozó értékesítési árának változása 2020-ban (2019=100)

^{a)} 2,8 százalékos zsírtartalom.

^{b)} 1,5 százalékos zsírtartalom.

Forrás: az AKI PÁIR adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

ZÖLDSÉGFÉLÉK

A Covid-válság alatt a zöldség- és gyümölcságazat jobban teljesített, mint a többi mezőgazdasági szektor, a pánikszzerű vásárlások ellenére sem lépett fel hiány. A lezárások miatt logisztikai problémákkal (spárga, szamóca, uborka), valamint a munkaerőhiányból fakadó nehézségekkel kellett megküzdeni a szektor szereplőinek. Nőtt az igény az előre csomagolt termékek iránt.

Európai piaci tendenciák

A WPTC (2020) szerint az ipari paradicsom globális termése 3,1 százalékkal 38,5 millió tonnára emelkedett 2020-ban a 2019. évihez képest, Olaszországban 7 százalékkal nőtt, míg Spanyolországban 17 százalékkal csökkent az ipari paradicsom mennyisége. Az Eurostat adatai szerint Hollandia 5 százalékkal, Spanyolország 7 százalékkal kevesebb friss paradicsomot értékesített az unió belső piacán 2020-ban az előző évihez képest. A közösség paradicsomimportjának volumene 6 százalékkal nőtt, Marokkóból 5 százalékkal, Törökországból 25 százalékkal több paradicsom érkezett. Az EC (2020c) szerint az unióban a friss paradicsom termelése kissé csökkenhet a következő években, mert erős a nemzetközi verseny és a kisebb méretű, de jövedelmezőbb fajták iránt élénkül a kereslet.

+3%

Növekedett az ipari paradicsom globális termelése 2020-ban

Az EU zöldpaprikatermésének legnagyobb részét Spanyolország, Hollandia, Olaszország és Magyarország adja. Az Eurostat adatai szerint Spanyolország hasonló mennyiségű, míg Hollandia 5 százalékkal több zöldpaprikát értékesített az unió belső piacán 2020-ban, mint egy évvel korábban. A közösség zöldpaprikaimportja 9 százalékkal nőtt, Marokkóból 9 százalékkal, Törökországból 27 százalékkal több zöldpaprika érkezett.

Európában bőséges volt a vöröshagymatermés 2020-ban, Hollandiában az előző évinél több, míg Spanyolországban kevesebb vöröshagymát takarítottak be. Lengyelországban az egy évvel korábbinál 14 százalékkal több, 615 ezer tonna vöröshagyma termett 2020-ban (GUS, 2020).

A közösség legnagyobb káposztatermelője Lengyelország, ahol az előző évihez hasonlóan 0,8 millió tonna káposztát takarítottak be 2020-ban (GUS, 2020). Holland szakértők szerint a kereslet gyenge volt a termék iránt, az árak Európa-szerte az önköltségi szint alatt mozogtak az egész szezonban.

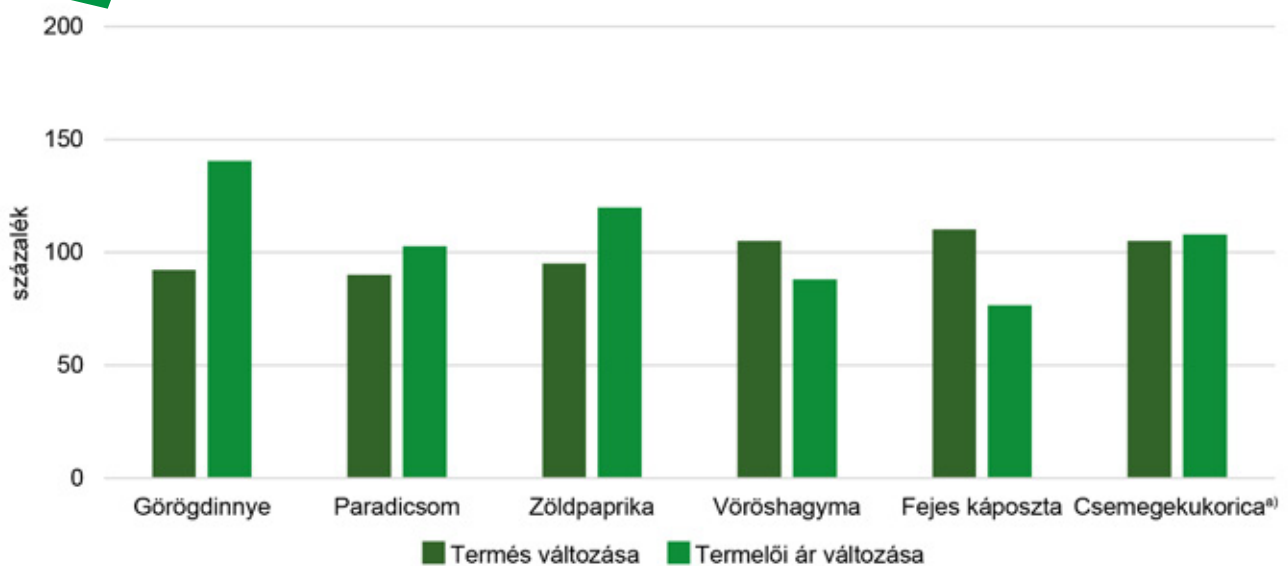
Az unió vezető sárgarépa- és petrezselyemgyökér-termelője Lengyelország, ahol az előző évinél 8 százalékkal több, azaz 733 ezer tonna sárgarépát termeltek 2020-ban (GUS, 2020).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Az AKI PÁIR becslése szerint Magyarország zöldségtermése az előző évihez hasonlóan 1,5 millió tonna körül alakult 2020-ban is. A paradicsom és a görögdinnye termése 10, illetve 8 százalékkal csökkent, zöldpaprikából pedig 5 százalékkal termelt kevesebb,

24. ábra A zöldségfélék termésmennyiségének és termelői árának változása 2020-ban (2019=100)

^{a)} Felvásárlási ár változása.

Forrás: az AKI PÁIR, az AKI Agrárstatisztikai Osztály és a KSH adatai alapján az AKI Piaci Árinformációs Osztályán készült számítás

ugyanakkor a vöröshagyma termése nőtt. Fejes káposztából az elmúlt évtized legkisebb mennyisége (40,5 ezer tonna) termett 2019-ben, ehhez képest 2020-ban bővült a termés (24. ábra).

A KSH adatai szerint a zöldségfélék (friss, fagyasztott, dinnyével együtt) importmennyisége 24 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest. A negatív külkereskedelmi egyenlegű zöldségfélék közül friss paradicsomból 18 százalékkal, vöröshagymából 17 százalékkal többet szállítottak Magyarországra, ugyanakkor a fejes és vöröskáposztából 11 százalékkal, sárgarépből és petrezselyemgyökérből 2 százalékkal kevesebbet. A pozitív külkereskedelmi egyenlegű zöldségfélék közül a görögdinnye importvolumene 37 százalékkal, a zöldpaprikáé 18 százalékkal emelkedett.

+24%

Jelentősen emelkedett a magyarországi zöldségimport 2020-ban

Bel- és külpiaci értékesítés

A KSH adatai szerint a zöldségfélék felvásárlása 0,9 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest. Megjegyezzük, hogy a 2020. évi felvásárlási adatok a tárolási zöldségfélék forgalmát is tartalmazzák, ami a 2019. évi terméssel függ össze.

A nagymagvú zöldségfélék közül a zöldborsó felvásárolt mennyisége 11 százalékkal, a zöldbabé 110 százalékkal nőtt. A tárolási zöldségfélék közül a fejes káposzta felvásárlása 2 százalékkal, a vöröshagymáé 16 százalékkal emelkedett. A paradicsom felvásárlása 13 százalékkal nőtt, míg a zöldpaprikáé 7 százalékkal csökkent.

A KSH adatai szerint a zöldségfélék exportmennyisége (friss, fagyasztott, dinnyével együtt) 9 százalékkal csökkent 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest. A pozitív külkereskedelmi egyenlegű friss zöldségfélék közül az étkezési paprika kivitele 12 százalékkal, a görögdinnyéé 18 százalékkal csökkent. A negatív külkereskedelmi egyenlegű friss zöldségfélék közül a paradicsom kivitele 1 százalékkal, a vöröshagymáé 7 százalékkal, a sárgarépaé 94 százalékkal emelkedett, ugyanakkor a fejes és vöröskáposzta exportja 19 százalékkal csökkent.

-9%

Csökkent a magyarországi zöldségexport 2020-ban

A fagyasztott zöldborsó (-27 százalék) és a fagyasztott csemegekukorica (-4 százalék) kivitele csökkent, míg a konzerveké nőtt: zöldborsó (+1 százalék), csemegekukorica (+7 százalék). A konzerv zöldborsó legnagyobb célpiaca Oroszország maradt, ahová a kivitel 31 százalékkal csökkent, a konzerv csemegekukorica legnagyobb része Németországba került.

Magyarország zöldség-külkereskedelmi egyenlege (friss, fagyasztott, dinnyével együtt) a behozatal növekedése és a kivitel csökkenése miatt negatív volt és romlott 2020-ban ez egy évvel korábbihoz képest.

A piaci árak tendenciája

Az AKI PÁIR becslése szerint a zöldségfélék 2019. évi összes termelésen belüli részarányával súlyozott termelői árindexe 2020-ban 9,9 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagyban Piacon az egy évvel korábbihoz viszonyítva (10. melléklet).

A görögdinnye 40 százalékos áremelkedése a piac keresleti jellegére utal. A kigyóuborka termelői ára 3 százalékkal, a berakó uborkaé 4 százalékkal volt magasabb 2020-ban az előző évihez képest. A belföldi kilogrammos kiszerezésű tölteni való édes paprika termelői ára 9 százalékkal, a gömb típusú paradicsomé 3 százalékkal emelkedett. A szabadföldi kilogrammos kiszerezésű sárgarépa termelői ára 2 százalékkal nőtt, míg a petrezselyemgyökéré 17 százalékkal csökkent 2020. július és december között az előző év azonos periódusához képest. A 2020-ban betakarított szabadföldi barna héjú vöröshagyma termelői ára 12 százalékkal elmaradt a 2019. év ugyanezen időszakának átlagárától. A betakarítási időszakban az import a szokásosnál később, novembertől jelent meg a kínálatban. A szabadföldi fejeskáposzta termelői ára 23 százalékkal csökkent.

Az AKI PÁIR adatai szerint az ipari feldolgozásra kerülő zöldségfélék felvásárlási ára emelkedett: zöldborsó (+15 százalék), paradicsom (+9 százalék) és csemegekukorica (+11 százalék).

+40%

A keresleti piac miatt
kiugró mértékben
emelkedett
a görögdinnye ára
2020-ban

GYÜMÖLCSFÉLÉK

Világ- és európai piaci tendenciák

Európában a kedvezőtlen időjárás miatt kevesebb gyümölcs termett 2020-ban. Az Európai Unió almatermése 1 százalékkal 10,7 millió tonnára mérséklődött 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest. Lengyelországban 17 százalékkal nőtt a termés, Olaszországban nem változott, míg Franciaországban 13 százalékkal csökkent (WAPA, 2020). Németország a közösség legnagyobb almaimportőre, ahol a kibocsátás 3 százalékkal emelkedett (Destatis, 2021). Az EC (2020c) szerint az unió almatermelése kisebb termőterületen, de növekvő hozamok mellett várhatóan stabil marad a következő években. Az unióban az előző évinél 12 százalékkal több körte termett 2020-ban (WAPA, 2020).

Az Európai Unió négy vezető őszibarack- és nektarintermelő tagországának termése a kedvezőtlen időjárás miatt 19 százalékkal csökkent 2020-ban: nektarin –22 százalék, őszibarack –16 százalék. Az ipari őszibarack termése 9 százalékkal mérséklődött (Europêch', 2020a). A kajszi termése a 2019. évinél 37 százalékkal volt kevesebb, 401,8 ezer tonna 2020-ban, Olaszországban 56 százalékkal esett a betakarított mennyiség (Europêch', 2020b). Az unióban az őszibarack és a nektarin termelése stabil maradhat, míg fogyasztása várhatóan csökken a következő tíz évben az egyéb nyári vagy trópusi gyümölcsök versenylőnye miatt. A globális kereslet élénkülésének köszönhetően az export előreláthatóan nő, különösen a feldolgozott őszibaracké (EC, 2020c).

Az EU-ban kevesebb gyümölcs termett 2020-ban

Cseresznyéből Olaszországban 1,4 százalékkal több, Spanyolországban 17 százalékkal kevesebb termett (USDA, 2020d). Meggyből Lengyelországban 3 százalékkal (GUS, 2020), Szerbiában 71 százalékkal többet takarítottak be 2020-ban (Statistical Office of the Republic of Serbia, 2020). Németországban a 2019. évihez hasonlóan 15,7 tonna meggy termett (Destatis, 2020a).

A szilva termése Lengyelországban 1 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest (GUS, 2020). Németországban elsősorban a tavaszi fagyok miatt 38,8 ezer tonna szilva termett, szemben az előző évi 46,8 ezer tonnával (Destatis, 2020b). Szerbiában 4,2 százalékkal bővült a szilvatermés (Statistical Office of the Republic of Serbia, 2020).

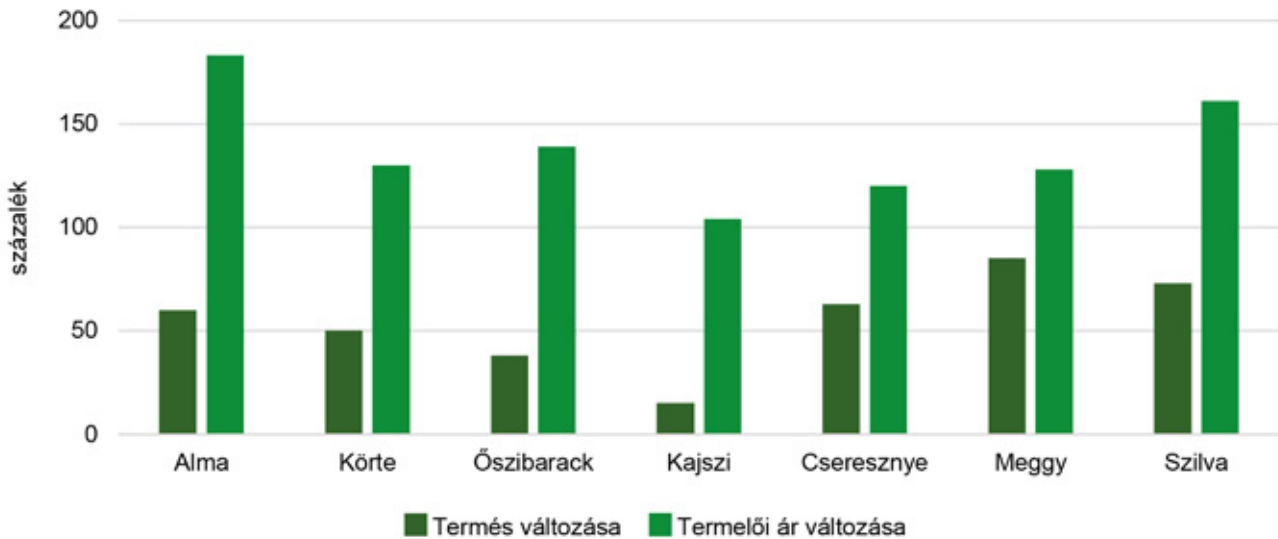
Lengyelországban a fagyok miatt 4 százalékkal 170 ezer tonnára csökkent a szamóca termése (GUS, 2020). A málna termése Lengyelországban 60 százalékkal (GUS, 2020), Szerbiában 7,4 százalékkal nőtt 2020-ban (Statistical Office of the Republic of Serbia, 2020).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A gyümölcságazatban – a 2019. évi terméshiányos évet követően – ismét a kedvezőtlen időjárás (tavaszi fagy, aszály, intenzív esőzés) határozta meg a belföldi kínálatot 2020-ban. Az AKI PÁIR becslése szerint az összes gyümölcstermés 20 százalékkal 585 ezer tonnára csökkent 2020-ban a 2019. évihez képest. A kajszi (–85 százalék) és az őszibarack (–62 százalék) terméskiesése a legnagyobb, de almából és körtéből

25. ábra A gyümölcsfélék termésmennyiségének és termelői árának változása 2020-ban (2019=100)

Forrás: az AKI PÁIR, az AKI Agrárstatisztikai Osztály és a KSH adatai alapján az AKI Piaci Árinformációs Osztályán készült számítás

is csaknem fele annyi termett, mint 2019-ben. A cseresznye és a szamóca termése egyaránt 37 százalékkal, a szilváié 27 százalékkal és a meggyé 15 százalékkal csökkent (25. ábra).

A KSH adatai szerint a gyümölcsök importmennyisége (déli gyümölccsel együtt) 9 százalékkal nőtt 2020-ban az egy évvel korábbihoz képest. A banán behozatala 31 százalékkal bővült. A negatív külkereskedelmi egyenlegű friss gyümölcsfélék közül csak a körte importja nőtt (+48 százalék). A jelentős hazai termés kiesés ellenére a nektarin importja 45 százalékkal, az őszibaracké 29 százalékkal csökkent. A boglyós gyümölcsűek közül a szamóca behozatala 4 százalékkal, a málnáié 19 százalékkal csökkent. Az ipari alma importja 54 százalékkal esett vissza, a friss fogyasztásra szánt alma behozatala 19 százalékkal nőtt. A pozitív külkereskedelmi egyenlegű friss gyümölcsfélék közül a friss meggy-import 54 százalékkal, a friss kajszié 11 százalékkal, a szilváié 5 százalékkal csökkent. A cseresznyéé 120 százalékkal nőtt. A fagyasztott gyümölcsök közül a málna beszállított mennyisége 10 százalékkal, a szamócaé 3 százalékkal nőtt, míg a meggyé 1 százalékkal csökkent.

+9%

Bővült a magyarországi gyümölcsimport 2020-ban

Bel- és külpiazi értékesítés

A KSH adatai szerint a gyümölcsfélék felvásárlása 1 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez viszonyítva. Az alma felvásárolt mennyisége 6 százalékkal, a meggyé 31 százalékkal, a körtéé 38 százalékkal nőtt, míg a cseresznyéé 21 százalékkal, az őszibaracké 70 százalékkal, a szilváié 76 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez képest.

A KSH adatai szerint a gyümölcskivitel (friss, fagyasztott, déli gyümölccsel együtt) mennyiségben 10 százalékkal csökkent, ebből a banánreexport 83 százalékkal esett. A pozitív külkereskedelmi egyenlegű friss gyümölcsök közül a szilva exportja 80 százalékkal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. A kajszi kivitele 79 százalékkal esett. A friss meggy-export 8 százalékkal nőtt, a kivitel szempontjából meghatározó németországi piacon kevesebb friss meggyet értékesítettek. A negatív külkereskedelmi egyenlegű friss gyümölcsök közül a nektarin és a cseresznye kivitele 4 százalékkal,

-10%

Visszaesett a gyümölcsexport 2020-ban

az őszibaracké 10 százalékkal csökkent. A bogyósok közül a szamóca exportja 49 százalékkal, a friss málnáé 61 százalékkal esett. A friss fogyasztásra szánt alma kivitele 38 százalékkal, az ipari alma exportja 56 százalékkal zuhant, ugyanakkor a friss körte kivitele 158 százalékkal emelkedett.

Magyarország fagyasztottmeggy-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2020-ban, annak ellenére, hogy az export a felére esett. A legnagyobb piac Németország maradt, bár a kivitel 57 százalékkal csökkent. A negatív egyenlegű fagyasztott málna kiszállítása 13 százalékkal, a fagyasztott szamócaé 59 százalékkal bővült. A cseresznye- és a meggybefőtt kivitele 21 százalékkal, az almasűrítményé 24 százalékkal csökkent.

Magyarország gyümölcs-külkereskedelmi egyenlege (friss, fagyasztott, déligyümölcs-csel együtt) negatív maradt és romlott, mivel az importvolumen 9 százalékkal nőtt, míg az exportvolumen 10 százalékkal csökkent.

A piaci árak tendenciája

Az AKI PÁIR becslése szerint a kínálat csökkenése miatt a gyümölcsfélék 2019. évi összes termelésen belüli részarányával súlyozott termelői árindexe 2020-ban 72,5 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagyban Piacon az előző évihez képest (11. melléklet).

A hazai gyümölcstermesztésben legmeghatározóbb faj, az alma termelői ára 83 százalékkal nőtt. A csonthéjas gyümölcsök áremelkedése fajonként eltérő volt, általában 20 és 60 százalék között alakult, míg a kajszi ára ennél nagyobb mértékben (+105 százalék) nőtt. A bogyósok belföldi kínálatának visszaesése a termelői árak emelkedését eredményezte: a szamócaé nőtt a legdinamikusabban (+34 százalék), a többi bogyós kisebb mértékben (+4–18 százalékkal) volt drágább (11. melléklet).

Az AKI PÁIR adatai szerint az ipari feldolgozásra kerülő alma felvásárlási ára 8 százalékkal volt magasabb 2020-ban, mint egy évvel korábban. Az ipari minőségű meggy (a termés 80-85 százaléka ipari minőségű többéves átlagban) kínálata nagyobb volt, ami az ipari meggy felvásárlási árának 16 százalékos csökkenését eredményezte.

.....
Csökkenő kínálat,
magas gyümölcsárak
2020-ban
.....

Világ- és európai piaci tendenciák

Az OIV (2020) szerint a világ bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 258 millió hektoliter volt 2020-ban, 1 százalékkal nőtt a 2019. évihez képest. Az USA bortermelése 24,7 millió hektoliter (+1 százalék), Argentínáé 10,8 millió hektoliter (-17 százalék), Chiléé 10,3 millió hektoliter (-13 százalék), Brazíliáé változatlanul 2,2 millió hektoliter volt. A Dél-afrikai Köztársaság bortermelése 7 százalékkal 10,4 millió hektoliterre bővült a vizsgált időszakban. Ausztrália bortermelése 11 százalékkal 10,6 millió hektoliterre csökkent, ugyanakkor Új-Zélandé 11 százalékkal 3,3 millió hektoliterre emelkedett 2020-ban a 2019. évihez képest.

Az OIV (2020) szerint az unió bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 159 millió hektoliter volt 2020-ban, 5 százalékkal több, mint a 2019. évi. Olaszországban készült a legtöbb bor, 47,2 millió hektoliter (-1 százalék). Franciaország bortermelése 4 százalékkal 43,9 millió hektoliterre, Spanyolországé 23 százalékkal 37,5 millió hektoliterre nőtt. A tagországok közül Németország a negyedik a rangsorban 8,9 millió hektoliterrel, ami 8 százalékkal volt több az egy évvel korábbinál. Portugália bortermelése 6,5 millió hektolitert tett ki, nem változott 2019-hez képest. A bortermelés Romániában 3,6 millió hektoliter (-7 százalék), Ausztriában 2,7 millió hektoliter (+10 százalék) és Görögországban 2 millió hektoliter (-2 százalék) volt 2020-ban.

+5%

Nőtt az EU
bortermelése
2020-ban

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 58,3 ezer hektár ültetvényről 419 ezer tonna borszőlőt szüreteltek, ebből 2,9 millió hektoliter seprős újbort fejtettek 2020-ban (HNT, 2020). Összehasonlításképpen 2019-ben az előállított bor mennyisége 2,4 millió hektolitert tett ki, vagyis a 2020. évi bortermelés 21 százalékkal volt több az előző évinél.

A KSH adatai szerint Magyarország borimportjának volumene 30 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez viszonyítva. Az import 95 százaléka palackos, a többi lédig kiszerezésű volt. A lédig borok 46 százaléka Spanyolországból, 18-18 százaléka Fehéroroszországból, illetve Szlovákiából érkezett. A palackos borok csaknem fele Németországból származott.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI PÁIR adatai szerint a földrajzi jelzés nélküli (FN) borok és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott (OFJ) borok belföldön értékesített mennyisége 20 százalékkal csökkent 2020-ban az előző évihez viszonyítva. Az összes forgalom 58 százalékát a fehérborok tették ki, amelyekből csaknem 21 százalékkal kevesebbet értékesítettek. A vörös- és rozéborok értékesítése csaknem 20 százalékkal csökkent. Az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott (OEM) borok belföldön értékesített mennyisége 20 százalékkal volt kevesebb. Az OEM-borokon belül a fehérborok forgalma 26 százalékkal, a vörös- és rozéboroké csaknem 14 százalékkal csökkent.

A KSH adatai szerint Magyarország bor-külkereskedelmi egyenlege (gyöngyöző bor és pezsgő nélkül) mind mennyiségben, mind értékben pozitív volt, mennyisége 21 százalékkal, értéke 19 százalékkal nőtt 2020-ban az előző évihez képest. A palackos és lédig borok exportja volumenben csaknem 17 százalékkal, értékben 16 százalékkal emelkedett. A külpiaci értékesítés nagyobb hányadát a lédig borok (66 százalék) tették ki, részarányuk 1,8 százalékponttal nőtt a 2019. évihez képest. A palackos borok kiszállítása 11 százalékkal, a lédig boroké 20 százalékkal nőtt. Magyarország lédigbor-kivitelének legnagyobb része Szlovákiába, Németországba és Csehországba irányult. Palackos borból a legtöbb Szlovákiába, Csehországba, az Egyesült Királyságba és Németországba került. A nemzetközi piacon a magyar borok közül továbbra is a fehérborok voltak keresettebbek, a kivitelben belüli részarányuk – 1,8 százalékponttal csökkenve – 81 százalékot tett ki.

A piaci árak tendenciája

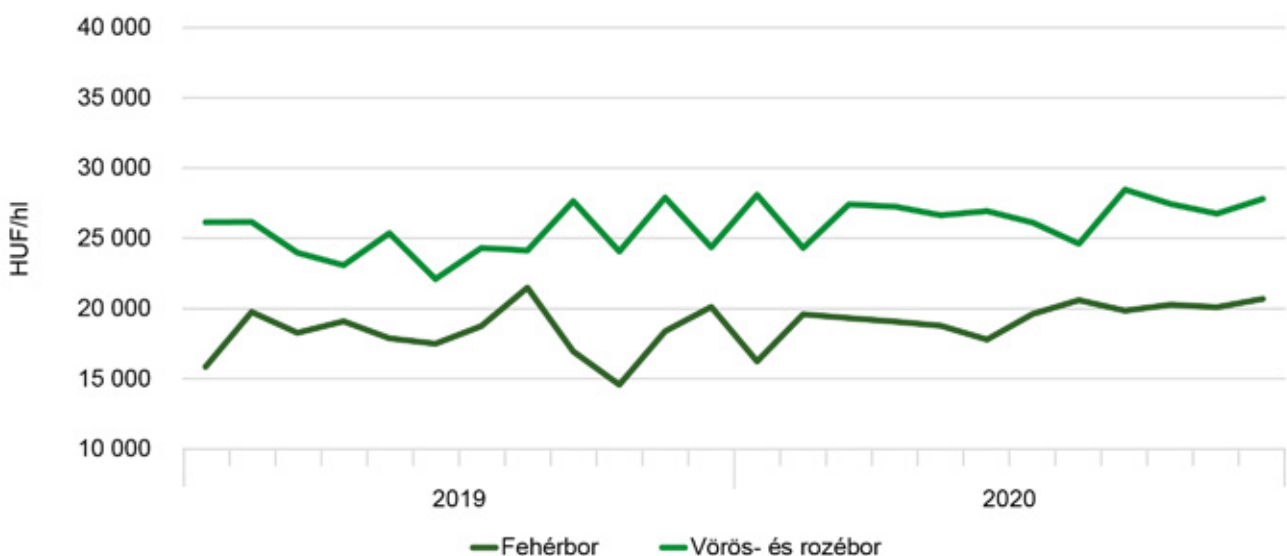
A KSH adatai szerint a borszőlő felvásárlási ára a kisebb termés miatt az előző évihez képest 15 százalékkal nőtt 2020-ban. Az AKI PÁIR adatai szerint a belföldön értékesített FN- és OFJ-borok feldolgozói értékesítési ára 10 százalékkal volt magasabb 2020-ban, mint egy évvel korábban. A fehérborok ára 12 százalékkal, a vörös- és rozéboroké 8 százalékkal emelkedett. A fehér FN-borok értékesítési ára 40 százalékkal, az OFJ-boroké 8 százalékkal nőtt. A vörös- és rozéborok közül az FN-borok ára nem változott lényegesen, míg az OFJ-boroké 8 százalékkal volt magasabb a 2019. évinél (26. ábra). Az OEM-borok átlagára 27 százalékkal haladta meg 2020-ban az egy évvel korábbit, ezen belül a fehérboroké 18 százalékkal, a vörös- és rozéboroké 36 százalékkal emelkedett (12. melléklet).

Magyarországon
emelkedtek a borárak
2020-ban

A KSH adatai szerint az 1,5–2 literes palackos kiszerezésű fehér FN-borok fogyasztói ára 3 százalékkal, a vörösboroké 2 százalékkal emelkedett 2020-ban a 2019. évihez viszonyítva.

26. ábra

Az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok feldolgozói értékesítési ára 2019–2020 között

Forrás: az AKI PÁIR adatai alapján készült az AKI Piaci Árinformációs Osztályon

MELLÉKLETEK

1. melléklet: A gabonafélék termelői ára és a malomipari termékek feldolgozó értékesítési ára	52
2. melléklet: Az olajnövények termelői ára és származékaik feldolgozó értékesítési ára	52
3. melléklet: A vágósertés termelői ára	52
4. melléklet: A nyers húsok feldolgozó értékesítési ára	53
5. melléklet: A vágócsirke és a vágópulyka termelői ára, valamint az étkezési tojás csomagolóhelyi ára	53
6. melléklet: A baromfihúsok feldolgozó értékesítési ára	53
7. melléklet: A vágómarha és a vágóbárány termelői ára	54
8. melléklet: A nyers tehéntej termelői és kiviteli ára	54
9. melléklet: A feldolgozott tej és a főbb tejtermékek feldolgozó értékesítési ára	54
10. melléklet: A vizsgálatba vont zöldségfajok termelői árának változása a Budapesti Nagyban Piacon	55
11. melléklet: A vizsgálatba vont gyümölcsfajok termelői árának változása a Budapesti Nagyban Piacon	56
12. melléklet: A belföldön termelt borok feldolgozó értékesítési ára	56

1. melléklet: **A gabonafélék termelői ára és a malomipari termékek feldolgozó értékesítési ára**

Megnevezés	Mértékegység	2020	2020/2018, %	2020/2019, %
Étkezési búza	Termelői ár, HUF/tonna	55 840	110,14	106,66
Takarmánybúza	Termelői ár, HUF/tonna	53 111	111,95	111,10
Takarmánykukorica	Termelői ár, HUF/tonna	50 336	108,33	117,20
Takarmányárpa	Termelői ár, HUF/tonna	44 902	98,27	102,22
Finomliszt, BL 55	Feldolgozó értékesítési ár, HUF/kg	87,93	113,77	102,64
Rétesliszt, BFF 55	Feldolgozó értékesítési ár, HUF/kg	100,48	109,97	101,06
Fehér kenyérliszt, BL 80	Feldolgozó értékesítési ár, HUF/kg	82,92	114,60	101,73
Tésztaipari liszt	Feldolgozó értékesítési ár, HUF/kg	86,61	112,03	100,69
Étkezési búzadara, AD	Feldolgozó értékesítési ár, HUF/kg	102,44	110,84	102,34
Gabonaalapú termékek (lisztek és búzadara)	–	–	114,16^{a)}	102,30^{a)}

^{a)} Fisher-index.

Forrás: AKI PÁIR

2. melléklet: **Az olajnövények termelői ára és származékaik feldolgozó értékesítési ára**

Megnevezés	2020, HUF/tonna	2020/2018, %	2020/2019, %
Ipari napraforgómag	121 086	131,51	124,59
Repce	128 410	119,25	111,42
Ömlesztett nyers napraforgóolaj	279 922	133,66	130,45
Napraforgódara	62 408	111,11	100,57
Repcedara	71 802	105,91	104,73

Forrás: AKI PÁIR

3. melléklet: **A vágósertés termelői ára**

Minőségi osztály	2020, HUF/kg hasított meleg súly	2020/2018, %	2020/2019, %
S	546,95	117,99	96,60
E	542,45	120,66	98,48
U	525,66	123,00	99,32
R	514,19	127,11	101,18
O	509,33	132,94	116,00
P	521,87	137,85	105,68
Nem minősített	525,69	128,53	97,64
M1	387,02	106,25	108,10
Vágósertés összesen	540,64	119,91	97,95

Forrás: AKI PÁIR

4. melléklet: **A nyers húsok feldolgozói értékesítési ára**

Megnevezés	2020, HUF/kg	2020/2018, %	2020/2019, %
Csontos marhahús frissen, félben	819,58	79,10	77,57
Csontos marhahús frissen, negyedben, eleje	912,95	94,34	95,56
Csontos marhahús frissen, negyedben, hátulja	1 059,57	92,55	94,94
Csontos sertéshús, lehúzott, félben	856,77	119,09	102,35
Szalonnás és bőrös sertéshús, félben	638,97	119,95	102,29
Sertéskaraj, csonttal, szűzpecsenye nélkül	985,74	114,72	98,12
Sertéscomb, csont nélkül	1 032,69	131,87	107,96
Sertéstarja, csonttal	1 008,81	124,19	103,61
Darabolt sertéshús (karaj, tarja, comb)	–	130,50^{a)}	106,94^{a)}

^{a)} Fisher-index.

Forrás: AKI PÁIR

5. melléklet: **A vágócsirke és a vágópulyka termelői ára, valamint az étkezési tojás csomagolóhelyi ára**

Megnevezés	Mértékegység	2020	2020/2018, %	2020/2019, %
Vágócsirke	HUF/kg	254,17	100,59	97,91
Vágópulyka	HUF/kg	379,34	102,48	98,31
Étkezési tojás	HUF/db	27,03	106,59	108,47

Forrás: AKI PÁIR

6. melléklet: **A baromfi húsok feldolgozói értékesítési ára**

Megnevezés	2020, HUF/kg	2020/2018, %	2020/2019, %
Friss csirke egészben, 70%-os	476,43	103,14	100,94
Friss csirke egészben, 65%-os	506,82	105,69	103,29
Friss csirkecomb, csontos	464,62	104,44	100,49
Friss csirkemell	1 052,27	96,27	94,44
Friss csirkehús összesen	–	98,95^{a)}	96,37^{a)}
Friss pulykacomb alsó, csontos	424,17	106,68	98,51
Friss pulykacomb felső, csontos	878,36	104,69	99,05
Friss pulykamellfilé	1 347,91	103,61	91,26
Friss pulykahús összesen	–	103,64^{a)}	93,01^{a)}

^{a)} Fisher-index.

Forrás: AKI PÁIR

7. melléklet: **A vágómarha és a vágóbárány termelői ára**

Megnevezés	Minőségi osztály	Mértékegység	2020	2020/2018, %	2020/2019, %
Fiatal bika	E-P	HUF/kg hasított meleg súly	774,85	99,43	99,83
Vágótehén	E-P	HUF/kg hasított meleg súly	585,04	100,50	98,43
Vágóüsző	E-P	HUF/kg hasított meleg súly	603,51	105,95	104,83
Vágómarha összesen	E-P	HUF/kg hasított meleg súly	614,19	100,53	99,20
Vágóbárány	13–35 kg élősúly	HUF/kg élősúly	1 047,15	123,03	114,41

Forrás: AKI PÁIR

8. melléklet: **A nyers tehéntej termelői és kiviteli ára**

Megnevezés	2020, HUF	2020/2018, %	2020/2019, %
Alapár	101,79	112,84	104,97
Átlagár	105,29	111,08	104,52
Kiviteli ár	104,51	108,59	101,87

Forrás: AKI PÁIR

9. melléklet: **A feldolgozott tej és a főbb tejtermékek feldolgozói értékesítési ára**

Termék	2020, HUF	2020/2018, %	2020/2019, %
2,8% zsírtartalmú 1 l-es polytej	170,67	115,33	109,24
2,8% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tej	179,29	112,59	106,30
2,8% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tartós tej	183,55	111,17	107,46
1,5% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tartós tej	159,44	115,78	107,39
Adagolt vaj, 1 kg	1 880,07	107,56	101,19
Vajkrém natúr, 1 kg	1 096,75	116,02	109,12
Tehéntúró, 1 kg	734,30	118,18	111,54
Tejföl, 1 kg	508,44	111,32	104,25
Joghurt natúr, 1 kg	274,53	105,80	102,89
Joghurt gyümölcsös, 1 kg	382,70	105,59	103,96
Kefir, 1 kg	253,62	106,52	103,56
Érlelt félkemény sajt (trappista), 1 kg	1 301,34	114,03	105,24
Ömlesztett sajt, 1 kg	1 185,46	104,83	101,88
Tejtermékek összesen	–	112,16^{a)}	105,69^{a)}

^{a)} Fisher-index.

Forrás: AKI PÁIR

10. melléklet: A vizsgálatba vont zöldségfajok termelői árának változása a Budapesti Nagyban Piacon

Faj	Fajta/típus	Méret	Termelési mód	Kiszerelés	Termelői ár változása 2020/2019, %	Ár-összehasonlítás időszaka	Megjegyzés	Mennyiségi részarány az összes zöldségtermelésen belül 2019-ben, %
Fejes káposzta	–	–	szabadföldi	kg	76,51	27–52. hét	a primőr termék kifizetésétől	2,72
Sárgarépa	–	–	szabadföldi	kg	102,41	27–52. hét	a primőr termék kifizetésétől	5,55
Petrezselyem	–	–	szabadföldi	kg	82,59	27–52. hét	a primőr termék kifizetésétől	1,73
Vöröshagyma	barna héjú	–	szabadföldi	kg	87,97	22–52. hét	a 2020. évi termés piacra lépésétől	3,25
Görögdinnye	–	–	szabadföldi	kg	140,51	27–39. hét	piacra lépéstől	11,70
Paradicsom	gömb	40–47 mm	szabadföldi/termesztőberendezés	kg	96,23	38–52. hét	az 57–67 mm-es termék megjelenésétől	12,63
		47–57 mm		kg	94,88	38–52. hét		
		57–82 mm		kg	117,21	38–44. hét	piacra lépéstől a kifizetésig	
Uborka	kígyó	–	szabadföldi/termesztőberendezés	kg	103,08	január–december	piacra lépéstől	1,79
	berakó	–	szabadföldi/termesztőberendezés	kg	103,92	március–november	piacra lépéstől	
Paprika	zöldpaprika	30–70 mm	szabadföldi/termesztőberendezés	kg	107,99	január–december	2020. év	6,73
		70 mm felett		kg	110,45			
Összesen					109,9^{a)}			46,11

^{a)} 2020. évi árindex (2019. évi súlyarányokkal).
Forrás: AKI PÁIR

11. melléklet: A vizsgálatba vont gyümölcsfajok termelői árának változása a Budapesti Nagyban Piacon

Faj	Fajta/típus	Termelői ár változása 2020/2019, %	Ár-összehasonlítás időszaka	Mennyiségi részarány az összes gyümölcsstermelésen belül 2019-ben, %
Alma	minden fajta, Jonathan, Idared, Golden nélkül	175,0	júliustól, a 2020. évi termék piacra lépésétől	69,7
	Jonathan	189,0	szeptembertől, a 2020. évi termék piacra lépésétől	
	Idared	186,0	szeptembertől, a 2020. évi termék piacra lépésétől	
	Golden	183,0	szeptembertől, a 2020. évi termék piacra lépésétől	
Körte	minden fajta, Vilmos nélkül	126,4	júliustól, a 2020. évi termék piacra lépésétől	3,05
	Vilmos	134,3	augusztustól, az idei termék piacra lépésétől	
Szamóca	–	134,0	13–29. hét	0,71
Piros ribiszke	–	117,7	24–35. hét	0,62
Málna	–	109,0	23–41. hét	0,15
Szeder	–	104,1	28–37. hét	0,30
Köszméte	–	107,0	23–27. hét	0,12
Meggy	–	128,1	23–31. hét	8,55
Cseresznye	–	120,0	21–30. hét	1,43
Kajszi	–	204,6	24–36. hét	3,48
Őszibarack	hagyományos fajták	134,6	24–40. hét	3,83
	nektarin	143,4	26–40. hét	0,15
Szilva	házi szilva	176,3	július–október	6,15
	japán szilva	140,0	július–október	
	ringlő	166,4	július–augusztus	
Összesen		172,2^{a)}		96,53

^{a)} 2020. évi árindex (2019. évi súlyarányokkal).

Forrás: AKI PÁIR

12. melléklet: A belföldön termelt borok feldolgozó értékesítési ára

Megnevezés		2020, HUF/hl	2020/2018, %	2020/2019, %
Fehérbor	FN	12 658	107,73	139,45
	OFJ	19 248	98,01	107,98
Összes fehérbor		18 990	98,86	111,62
Vörös- és rozébor	FN	19 970	85,86	100,05
	OFJ	26 768	94,80	108,15
Összes vörös- és rozébor		26 583	96,20	108,17
FN-bor összesen		15 125	80,26	131,69
OFJ-bor összesen		22 447	97,19	107,81
FN- és OFJ-bor összesen		22 198	97,59	110,03
Fehérbor OEM		57 132	100,58	118,17
Vörös- és rozébor OEM		60 633	125,44	136,57
OEM-bor összesen		58 959	112,99	126,95

Megjegyzés: FN-bor – földrajzi jelzés nélküli bor, OFJ-bor – oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott bor, OEM-bor – oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott bor.

Forrás: AKI PÁIR

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ABARES	Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics and Science (Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatala)
ABPA	Associação Brasileira de Proteína Animal (Brazíliai Sertés- és Baromfitenyésztők Szövetsége)
Agreste	Ministère de l'alimentation, de l'agriculture et de la pêche (Élelmezésügyi, Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium, Franciaország)
AKI PÁIR	AKI Nonprofit Kft. Piaci Árinformációs Rendszer
BÉT	Budapesti Értéktőzsde
CME/CBOT	Chicago Mercantile Exchange, Chicago Board of Trade (Chicagói árutőzsde)
EC	European Commission (Európai Unió)
FAO	Food and Agriculture Organization (az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete)
FN-bor	Földrajzi jelzés nélküli bor
FOB	Free on board (Költségmentesen a hajó fedélzetére)
HNT	Hegyközségek Nemzeti Tanácsa
HORECA	Hotels, Restaurants, Cafés (Szállodák, éttermek, kávéházak)
ICE	Intercontinental Exchange (Nemzetközi Tőzsde, New York)
IGC	International Grains Council (Nemzetközi Gabonatanács)
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
LIFFE	London International Financial Futures and Options Exchange (Londoni Nemzetközi Határidős és Opció Tőzsde)
LTO	Land-en Tuinbouworganisatie Nederland (Holland Mezőgazdasági és Kertészeti Szervezet)
MATIF	Marche A Terme d' Instruments Financiers (Párizsi árutőzsde)
MINAGRI	Ministerio de Agricultura, Ganadería y Pesca (Földművelési, Állattenyésztési és Halászati Minisztérium, Argentína)
MPB	Marché du Porc Breton (Bretagne-i Sertésszövetség)
MRiRW ZSRIR	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium Integrált Agrárpiaci Információs Rendszer, Lengyelország)
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet)
OEM-bor	Oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott bor
OFJ-bor	Oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott bor
OIV	Organisation Internationale de la Vigne et du Vin (Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal)
PPA ATIS	Pôdohospodárska platobná agentúra Agrárne trhové informácie Slovenska (Mezőgazdasági Kifizető Ügynökség Agrár Piaci Információk, Szlovákia)
USDA	United States Department of Agriculture (Amerikai Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma)
WAPA	World Apple and Pear Association (Világ Alma és Körte Szövetsége)
WPTC	World Processing Tomato Council (Paradicsomfeldolgozók Világszövetsége)

HIVATKOZÁSOK JEGYZÉKE

1. ABARES (2020): Agricultural commodities, December Quarter 2020.
<https://www.agriculture.gov.au/abares/research-topics/agricultural-outlook/data#2020>
2. ABPA (2021): ABPA divulga desempenho das exportações por região importadora de aves e suínos
<http://abpa-br.org/abpa-divulga-desempenho-das-exportacoes-por-regiao-importadora-de-aves-e-suinos/>
3. Destatis (2020a): Kirschenernte 2020: Erntemenge voraussichtlich um 11 % gesunken.
Pressemitteilung Nr. 243 vom 30. Juni 2020
https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2020/06/PD20_243_412.html
4. Destatis (2020b): Land- und Forstwirtschaft, Fischerei, Wachstum und Ernte – Baumobst, Juli 2020 -
https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Obst-Gemuese-Gartenbau/Publikationen/Downloads-Obst/obst-juli-2030321202044.pdf?__blob=publicationFile
5. Destatis (2021): Apfelernte in Deutschland: 39 % der Äpfel stammten 2020 aus Baden-Württemberg.
Pressemitteilung Nr. N 004 vom 20. Januar 2021
https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2021/01/PD21_N004_412.html
6. EC (2020a): EU Balance sheet. February 2021.
https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/balance-sheets-sector_en
7. EC (2020b): EU Sugar Market Observatory, Balance sheet for sugar. 20. May 2020.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/sugar-balance-sheet_en.pdf
8. EC (2020c): EU agricultural outlook for markets, income and environment 2020-2030. December 2020.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agricultural-outlook-2020-report_en.pdf
9. EC (2020d): Short Term Outlook for EU agricultural markets in 2020. Autumn 2020.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/short-term-outlook-autumn-2020_en.pdf
10. EC (2021a): DG Agri Dashboard: Sugar. 28 February 2021.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/sugar-dashboard_en.pdf
11. EC (2021b): Sugar market situation. World sugar market. 28 January 2021.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/sugar-market-situation_en.pdf
12. EC (2021c): DG AGRI DASHBOARD: Poultry meat, 27 January 2021.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/poultry-meat-dashboard_en.pdf
13. EC (2021d): EGGS - MARKET SITUATION – DASHBOARD. 27 January 2021.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/eggs-dashboard_en.pdf
14. EC (2021e): DG-AGRI Dashboard Dairy products (2021.02.17)
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/dashboard-dairy_en.pdf
15. EC (2021f): World trade of main competitors. (Utolsó frissítés: 2021.02.10)
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/milk-trade-main-competitors_en.pdf
16. Europêch' (2020a): Synthèse de la récolte européenne 2019, prévisions de récolte 2020: Pêche – Nectarine – Pavie – Pêches plates.
<https://www.medfel.com/wp-content/uploads/2020/05/previsions-2020-peches-europe-web-V3.pdf>

17. Europêch' (2020b): Synthèse de la récolte européenne 2019, prévisions de récolte 2020: Abricot. <https://www.medfel.com/wp-content/uploads/2020/04/previsions-abricot-2020.pdf>
18. FAO (2020): Food Outlook Biannual report on global food markets. November 2020. <http://www.fao.org/3/cb1993en/CB1993EN.pdf>
19. GUS (2020): Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnicych w 2020 roku <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicych/wynikowy-szacunek-glownych-ziemioplodow-rolnych-i-ogrodnicych-w-2020-roku,5,19.html>
20. HNT (2020): 2020. évi statisztika. <http://www.hnt.hu/statisztikak/bortermeles-statisztika/>
21. Ministry for Primary Industries (2020): Situation and Outlook for Primary Industries. December 2020. <https://www.mpi.govt.nz/dmsdocument/43345-Situation-and-Outlook-for-Primary-Industries-SOPI-December-2020>
22. New Zealand Economic Service (2020): New Season Outlook 2020-21. October 2020. <https://beeflambnz.com/sites/default/files/data/files/B%2BLNZ%20New%20Season%20Outlook%202020-21.pdf>
23. OECD–FAO (2020): Agricultural Outlook 2020–2029. July 2020. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/1112c23b-en.pdf?expires=1611737772&id=id&accname=guest&checksum=1A46A3CE5190E7C2230B7032B4CCB8A4>
24. Oil World (2021): World Supply, Demand and Price Forecasts for Oilseeds, Oils and Meals. Monthly. No. 2 (64) 15 January 2021
25. OIV (2020): 2020 Wine Production. OIV First Estimates. 27 October 2020. <https://www.oiv.int/js/lib/pdfjs/web/viewer.html?file=/public/medias/7541/en-oiv-2020-world-wine-production-first-estimates.pdf>
26. Rabobank (2020): Global Dairy Quarterly Q4 2020: Tepid Supply Growth Awaits a Booster Shot for Demand <https://research.rabobank.com/far/en/sectors/dairy/dairy-quarterly-q4-2020.html>
27. Statistical Office of the Republic of Serbia (2020): Realized production of wheat and early fruit and expected yields of late crops, fruit and grapes, status as 05.09.2020. <https://www.stat.gov.rs/en-us/vesti/20200925-ostvarena-proizvodnja-psenice-i-ranog-voca-i-ocekivani-prinosi-kasnih-useva-vo%C4%87a-i-grozdja-stanje-05092020/?s=1301>
28. Stratégie grains (2020a): EU Grain report. No. 335. 12 November 2020.
29. Stratégie grains (2020b): EU Oilseed report. No. 95. 06 November 2020.
30. Stratégie grains (2020c): EU Oilseed report. No. 96. 04 December 2020.
31. Stratégie grains (2021a): EU Grain report. No. 337. 14 January 2021.
32. USDA (2020a): Sugar: World Markets and Trade. November 2020. <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/Sugar.pdf>
33. USDA (2020b): Livestock and Poultry: World Markets and Trade. October 2020. https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/73666448x/76537r01m/fx71bb52q/livestock_poultry.pdf
34. USDA (2020c): Dairy World Markets and Trade. December 2020. <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/dairy.pdf>
35. USDA (2020d): Stone Fruit Annual European Union. September 02 ,2020 https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/Report/DownloadReportByFileName?fileName=Stone%20Fruit%20Annual_Madrid_European%20Union_08-26-2020
36. USDA (2021a): World Agricultural Supply and Demand Estimates. WASDE-608. <https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/3t945q76s/gf06gv276/ft849g92n/latest.pdf>
37. USDA (2021b): Grain: World Markets and Trade. January 2021. <https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/zs25x844t/6m312f84z/3r075m960/grain.pdf>
38. USDA (2021c): Livestock and Poultry: World Markets and Trade. January 2021. https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/73666448x/t435h4995/vt1519922/livestock_poultry.pdf

39. USDA (2021d): Cold storage. December 2020.
<https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/pg15bd892/4j03dr63j/tb09k008w/cost0121.pdf>
40. USDA (2021e): Dairy products. December 2020.
<https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/326m1757/2514pc78p/1r66jv148/dary0221.pdf>
41. USDA (2021f): Livestock, Dairy and Poultry Outlook. January 2021.
<https://www.ers.usda.gov/webdocs/outlooks/100263/dairy-forecasts.xlsx?v=9436.4>
42. WAPA, 2020: European apple forecast 2020.
https://agfstorage.blob.core.windows.net/misc/FP_com/2020/08/06/Crop_Forecast_European_Summary.pdf
43. WPTC (2020): WPTC Crop update as of 23 October 2020.
<https://www.wptc.to/pdf/releases/WPTC%20crop%20update%20as%20of%202022%20October%202020.pdf>

